

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าในประเด็นต่าง ๆ จากเอกสาร แนวคิดทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องที่เกี่ยวกับการพัฒนาแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ เพื่อเป็นพื้นฐานในการวิจัยในครั้งนี้ จึงนำเสนอตามลำดับดังนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย
2. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
 - 2.1 ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้
 - 2.2 ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้
 - 2.3 การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้
3. แนวคิดในการสอนเขียนสะกดคำภาษาไทย
 - 3.1 ความหมายของการเขียนสะกดคำ
 - 3.2 ความสำคัญของการเขียนสะกดคำ
 - 3.3 สาเหตุและปัญหาการเขียนสะกดคำ
 - 3.4 คำที่นักเรียนมักเขียนผิด
 - 3.5 วิธีสอนและกิจกรรมการสอนเขียนสะกดคำ
 - 3.6 วิธีการวัดผลการการเขียนสะกดคำ
4. แนวคิดเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ
 - 4.1 ความหมายของแบบฝึกทักษะ
 - 4.2 ความสำคัญของแบบฝึกทักษะ
 - 4.3 ลักษณะที่ดีของแบบฝึกทักษะ
 - 4.4 จิตวิทยาที่เกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกทักษะ
 - 4.5 หลักการสร้างแบบฝึกทักษะ
 - 4.6 ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ
 - 4.7 การทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ

5. ความพึงพอใจ
 - 5.1 ความหมายของความพึงพอใจ
 - 5.2 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
6. ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนอนุบาลคงเมืองน้อย
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 7.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 7.2 งานวิจัยต่างประเทศ
8. กรอบแนวคิดการวิจัย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระ

การเรียนรู้ภาษาไทย

หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดให้วิชาภาษาไทยเป็นวิชากลุ่มทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ กำหนดสาระและมาตรฐานการเรียนรู้เป็นเกณฑ์ในการกำหนดคุณภาพผู้เรียน เมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งกำหนดไว้เฉพาะส่วนที่จำเป็นสำหรับพื้นฐานในการดำรงชีวิตให้มีคุณภาพ ในวิชาภาษาไทยดังนี้

1. ทำไมต้องเรียนภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมอันก่อให้เกิดความเป็นเอกภาพและเสริมสร้างบุคลิกภาพของคนในชาติให้มีความเป็นไทย เป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน ทำให้สามารถประกอบกิจกรรม การงาน และดำรงชีวิตร่วมกัน ในสังคมประชาธิปไตยได้อย่างสันติสุข และเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้ ประสบการณ์จากแหล่งข้อมูลสารสนเทศต่างๆ เพื่อพัฒนาความรู้ พัฒนาระบบการคิดวิเคราะห์ วิจัย และสร้างสรรค์ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม และความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ตลอดจนนำไปใช้ในการพัฒนาอาชีพให้มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ นอกจากนี้ยังเป็นสื่อแสดงภูมิปัญญาของบรรพบุรุษด้านวัฒนธรรม ประเพณี และสุนทรียภาพ เป็นสมบัติล้ำค่าควรแก่การเรียนรู้ อนุรักษ์ และสืบสาน ให้คงอยู่คู่ชาติไทยตลอดไป

2. เรียนรู้อะไรในภาษาไทย

ภาษาไทยเป็นทักษะที่ต้องฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสาร การเรียนรู้ อย่างมีประสิทธิภาพ และเพื่อนำไปใช้ในชีวิตจริง

การอ่าน การอ่านออกเสียงคำ ประโยค การอ่านบทร้อยแก้ว คำประพันธ์ ชนิดต่างๆ การอ่านในใจเพื่อสร้างความเข้าใจ และการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้จากสิ่งที่อ่าน เพื่อนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

การเขียน การเขียนตามอักขรวิธี การเขียนสื่อสาร โดยใช้ถ้อยคำและรูปแบบต่างๆ ของการเขียน ซึ่งรวมถึงการเขียนเรียงความ ย่อความ รายงานชนิดต่างๆ การเขียนตามจินตนาการ วิเคราะห์วิจารณ์ และเขียนเชิงสร้างสรรค์

การฟัง การดู และการพูด การฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ การพูดแสดงความคิดเห็น ความรู้สึก พูดถ่าับเรื่องราวต่างๆ อย่างเป็นเหตุเป็นผล การพูดในโอกาสต่างๆ ทั้งเป็นทางการและ ไม่เป็นทางการ และการพูดเพื่อโน้มน้าวใจ

หลักการใช้ภาษาไทย ธรรมชาติและกฎเกณฑ์ของภาษาไทย การใช้ภาษาให้ถูกต้องเหมาะสมกับโอกาสและบุคคล การแต่งบทประพันธ์ประเภทต่างๆ และอิทธิพลของภาษาต่างประเทศในภาษาไทย

วรรณคดีและวรรณกรรม วิเคราะห์วรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อศึกษาข้อมูล แนวความคิด คุณค่าของงานประพันธ์ และความเพลิดเพลิน การเรียนรู้และทำความเข้าใจ บทเห่ บทร้องเล่นของเด็ก เพลงพื้นบ้านที่เป็นภูมิปัญญาที่มีคุณค่าของไทย ซึ่งได้ถ่ายทอดความรู้สึกรักใคร่ ถิ่นนิยมน ขนบธรรมเนียมประเพณี เรื่องราวของสังคมในอดีต และความงดงามของภาษา เพื่อให้เกิดความซาบซึ้งและภูมิใจในบรรพบุรุษที่ได้สั่งสมสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน

3. สาระและมาตรฐานการเรียนรู้ภาษาไทย

สาระที่ 1 การอ่าน

มาตรฐาน ท 1.1 ใช้กระบวนการอ่านสร้างความรู้และความคิด เพื่อนำไปใช้

ตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตและมีนิสัยรักการอ่าน

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.3	1. อ่านออกเสียงคำ ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้อง คล่องแคล่ว 2. อธิบายความหมายของคำและข้อความที่อ่าน	● การอ่านออกเสียงและการบอกความหมายของคำ คำคล้องจอง ข้อความ และบทร้อยกรองง่ายๆ ที่ประกอบด้วยคำพื้นฐานเพิ่มจาก ป.3 ไม่น้อยกว่า 1,200 คำ รวมทั้งคำที่เรียนรู้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นประกอบด้วย - คำที่มีตัวการันต์ - คำที่มี รร

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
		- คำที่มีพยัญชนะและสระไม่ออกเสียง - คำพ้อง - คำพิเศษอื่นๆ เช่น คำที่ใช้ ๗ ฤ ๓
	3. ตั้งคำถามและตอบคำถามเชิงเหตุผลเกี่ยวกับเรื่องที่อ่าน	● การอ่านจับใจความจากสื่อต่างๆ เช่น - นิทานหรือเรื่องเกี่ยวกับท้องถิ่น
	4. ถอดบทเหตุการณ์และคาดคะเนเหตุการณ์จากเรื่องที่อ่านโดยระบุเหตุผลประกอบ 5. สรุปความรู้และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน	- เรื่องเล่าสั้นๆ - บทเพลงและบทร้อยกรอง - บทเรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น - ข่าวและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวันในท้องถิ่นและชุมชน
ป.3	6. อ่านหนังสือตามความสนใจอย่างสม่ำเสมอและนำเสนอเรื่องที่อ่าน	● การอ่านหนังสือตามความสนใจ เช่น - หนังสือที่นักเรียนสนใจและเหมาะสมกับวัย - หนังสือที่ครูและนักเรียนกำหนดร่วมกัน
	7. อ่านข้อเขียนเชิงอธิบายและปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะ	● การอ่านข้อเขียนเชิงอธิบาย และปฏิบัติตามคำสั่งหรือข้อเสนอแนะ - คำแนะนำต่างๆ ในชีวิตประจำวัน - ประกาศ ป้ายโฆษณา และคำขวัญ
	8. อธิบายความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ	● การอ่านข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ
	9. มีมารยาทในการอ่าน	● มารยาทในการอ่าน เช่น - ไม่อ่านเสียงดังรบกวนผู้อื่น - ไม่เล่นกันขณะที่อ่าน - ไม่ทำลายหนังสือ - ไม่ควรแย่งอ่านหรือชะงักหน้าไปอ่านขณะที่ผู้อื่น กำลังอ่าน

สาระที่ 2 : การเขียน

มาตรฐาน ท.2.1 : ใช้กระบวนการเขียน เขียนสื่อสาร เขียนเรียงความ ย่อความ และเขียนเรื่องราวในรูปแบบต่าง ๆ เขียนรายงานข้อมูลสารสนเทศ และรายงานการศึกษาค้นคว้าอย่างมีประสิทธิภาพ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.3	1. คัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด	● การคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดตามรูปแบบ การเขียน ตัวอักษรไทย
	2. เขียนบรรยายเกี่ยวกับสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ได้อย่างชัดเจน	● การเขียนบรรยายเกี่ยวกับลักษณะของ คน สัตว์ สิ่งของสถานที่
	3. เขียนบันทึกประจำวัน	● การเขียนบันทึกประจำวัน
	4. เขียนจดหมายลาครู	● การเขียนจดหมายลาครู
	5. เขียนเรื่องตามจินตนาการ	● การเขียนเรื่องตามจินตนาการจากคำ ภาพ และหัวข้อที่กำหนด
	6. มีมารยาทในการเขียน	● มารยาทในการเขียน เช่น - เขียนให้อ่านง่าย สะอาด ไม่ขีดฆ่า - ไม่ขีดเขียนในที่สาธารณะ - ใช้ภาษาเขียนเหมาะสมกับเวลา สถานที่ และบุคคล - ไม่เขียนล้อเลียนผู้อื่นหรือทำให้ผู้อื่นเสียหาย

สาระที่ 3 : การฟัง การดู และการพูด

มาตรฐาน ท.3.1 : สามารถเลือกฟังและดูอย่างมีวิจารณญาณ และพูดแสดงความรู้ ความคิดความรู้สึกในโอกาสต่าง ๆ อย่างมีวิจารณญาณและสร้างสรรค์

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.3	1. เล่ารายละเอียดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟัง และดูทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง 2. บอกสาระสำคัญจากการฟังและการดู 3. ตั้งคำถามและตอบคำถามเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู	● การจับใจความและพูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดูทั้งที่เป็นความรู้และความบันเทิง เช่น - เรื่องเล่าและสารคดีสำหรับเด็ก - นิทาน การ์ตูน เรื่องขบขัน
ป.3 (ต่อ)	4. พูดแสดงความคิดเห็นและความรู้สึกจากเรื่องที่ฟังและดู	- รายการสำหรับเด็ก - ข่าวและเหตุการณ์ในชีวิตประจำวัน - เพลง
	5. พูดสื่อสารได้ชัดเจนตรงตามวัตถุประสงค์	● การพูดสื่อสารในชีวิตประจำวัน เช่น - การแนะนำตนเอง - การแนะนำสถานที่ในโรงเรียนและในชุมชน - การแนะนำ/เชิญชวนเกี่ยวกับการปฏิบัติตนในด้านต่างๆ เช่น การรักษาความสะอาดของร่างกาย - การเล่าประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน - การพูดในโอกาสต่างๆ เช่น การพูดขอเรื่อง การพูดทักทาย การกล่าวขอขอบคุณและขอโทษ การพูดปฏิเสธ และการพูดชักชวน
	6. มีมารยาทในการฟัง การดู และการพูด	● มารยาทในการฟัง เช่น - ตั้งใจฟัง ตามองผู้พูด ไม่รบกวนผู้อื่นขณะที่ฟัง - ไม่ควรนำอาหารหรือเครื่องดื่มไป – ไม่แสดงกิริยาที่ไม่เหมาะสม เช่น โห่ ฮา - ให้เกียรติผู้พูดด้วยการปรบมือ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.3 (ต่อ)	6. มีมารยาทในการฟัง การดู และ การพูด	● มารยาทในการดู เช่น - ค้างใจดู - ไม่ส่งเสียงคังหรือแสดงอาการรบกวนสมาธิผู้อื่น
		● มารยาทในการพูด เช่น - ใช้ถ้อยคำและกิริยาที่สุภาพ เหมาะกับกาลเทศะ - ใช้น้ำเสียงนุ่มนวล - ไม่พูดสอดแทรกในขณะที่ผู้อื่นกำลังพูด - ไม่พูดล้อเลียนให้ผู้อื่นได้รับความอับอายหรือเสียหาย

สาระที่ 4 : หลักการใช้ภาษา

มาตรฐาน ท. 4.1 : เข้าใจธรรมชาติของภาษาและหลักภาษาไทย การเปลี่ยนแปลงของภาษา และพลังของภาษามีปัญญาทางภาษาและรักษาภาษาไทยไว้เป็นสมบัติของ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.3	1. เขียนสะกดคำและบอกความหมายของคำ	● การสะกดคำ การแจกถูก และการอ่านเป็นคำ ● มาตราตัวสะกดที่ตรงตามมาตราและไม่ตรงตามมาตรา ● การผันอักษรกลาง อักษรสูง และอักษรต่ำ ● คำที่มีพยัญชนะควบกล้ำ ● คำที่มีอักษรนำ ● คำที่ประวิสรรชนีย์และคำที่ไม่ประวิสรรชนีย์ ● คำที่มี ฤ ฤา ● คำที่ใช้ บัน บรร ● คำที่ใช้ รร ● คำที่มีตัวการ์นต์ ● ความหมายของคำ

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.3	2. ระบุชนิดและหน้าที่ของคำ ในประโยค	● ชนิดของคำ ได้แก่ - คำนาม - คำสรรพนาม - คำกริยา
	3. ใช้พจนานุกรมค้นหาความหมาย ของคำ	● การใช้พจนานุกรม
ป.3	4. แต่งประโยคง่ายๆ	● การแต่งประโยคเพื่อการสื่อสาร ได้แก่ - ประโยคบอกเล่า - ประโยคปฏิเสธ - ประโยคคำถาม - ประโยคขอร้อง - ประโยคคำสั่ง
	5. แต่งคำคล้องจองและคำขวัญ	● คำคล้องจอง ● คำขวัญ
	6. เลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและ ภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับ กาลเทศะ	● ภาษาไทยมาตรฐาน ● ภาษาถิ่น

สาระที่ 5 : วรรณคดีและวรรณกรรม

มาตรฐาน ท.5.1 : เข้าใจและแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์วรรณคดี และ
วรรณกรรมไทยอย่างเห็นคุณค่า และนำมาประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.3	1. ระบุข้อคิดที่ได้จากการอ่าน วรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ใน ชีวิตประจำวัน	● วรรณคดี วรรณกรรม และเพลงพื้นบ้าน - นิทานหรือเรื่องในท้องถิ่น - เรื่องสั้นง่ายๆ ปริศนาคำทาย
	2. รู้จักเพลงพื้นบ้านและเพลงกล่อม เด็ก เพื่อปลูกฝังความชื่นชม วัฒนธรรมท้องถิ่น	- บทร้อยกรอง - เพลงพื้นบ้าน - เพลงกล่อมเด็ก

ชั้น	ตัวชี้วัด	สาระการเรียนรู้แกนกลาง
ป.3	3. แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวรรณคดีที่อ่าน	- วรรณกรรมและวรรณคดีในบทเรียนและตามความสนใจ
	4. ท่องจำบทอาขยานตามที่กำหนดและบทร้อยกรองที่มีคุณค่าตามความสนใจ	● บทอาขยานและบทร้อยกรองที่มีคุณค่า - บทอาขยานตามที่กำหนด - บทร้อยกรองตามความสนใจ

4. คุณภาพผู้เรียน

เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 นักเรียนมีความสามารถดังนี้

4.1 อ่านออกเสียงคำ คำคล้องจอง ข้อความ เรื่องสั้นๆ และบทร้อยกรองง่ายๆ ได้ถูกต้องคล่องแคล่ว เข้าใจความหมายของคำและข้อความที่อ่าน ตั้งคำถามเชิงเหตุผล ลำดับเหตุการณ์ คาดคะเนเหตุการณ์ สรุปความรู้ข้อคิดจากเรื่องที่อ่าน ปฏิบัติตามคำสั่ง คำอธิบายจากเรื่องที่อ่านได้ เข้าใจความหมายของข้อมูลจากแผนภาพ แผนที่ และแผนภูมิ อ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ และมีมารยาทในการอ่าน

4.2 มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัด เขียนบรรยาย บันทึกประจำวัน เขียนจดหมายลาครู เขียนเรื่องเกี่ยวกับประสบการณ์ เขียนเรื่องตามจินตนาการ และมีมารยาทในการเขียน

4.3 เล่ารายละเอียดและบอกสาระสำคัญ ตั้งคำถาม ตอบคำถาม รวมทั้งพูดแสดงความคิดเห็นความรู้สึกเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู พูดสื่อสารเล่าประสบการณ์และพูดแนะนำ หรือพูดเชิญชวนให้ผู้อื่นปฏิบัติตาม และมีมารยาทในการฟัง ดู และพูด

4.4 สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ ความแตกต่างของคำและพยางค์หน้าทีของคำในประโยค มีทักษะการใช้พจนานุกรมในการค้นหาความหมายของคำ แต่งประโยคง่ายๆ แต่งคำคล้องจอง แต่งคำขวัญ และเลือกใช้ภาษาไทยมาตรฐานและภาษาถิ่นได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

4.5 เข้าใจและสามารถสรุปข้อคิดที่ได้จากการอ่านวรรณคดีและวรรณกรรมเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน แสดงความคิดเห็นจากวรรณคดีที่อ่าน รู้จักเพลงพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก ซึ่งเป็นวัฒนธรรมของท้องถิ่น ร้องบทร้องเล่นสำหรับเด็กในท้องถิ่น ท่องจำบท

อาชยานและบทร้อยกรอง ที่มีคุณค่าตามความสนใจได้ (หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551)

เมื่อจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 นักเรียนมีความสามารถดังนี้

1. อ่านออกเสียงบทร้อยแก้วและบทร้อยกรองเป็นทำนองเสนาะได้ถูกต้อง อธิบายความหมายโดยตรงและความหมายโดยนัยของคำ ประโยค ข้อความ สำนวนโวหาร จากเรื่องที่อ่าน เข้าใจคำแนะนำ คำอธิบายในคู่มือต่างๆ แยกแยะข้อคิดเห็นและข้อเท็จจริง รวมทั้งจับใจความสำคัญของเรื่องที่อ่านและนำความรู้ ความคิดจากเรื่องที่อ่านไปตัดสินใจ แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิตได้ มีมารยาทและมีนิสัยรักการอ่าน และเห็นคุณค่าสิ่งทีอ่าน
2. มีทักษะในการคัดลายมือตัวบรรจงเต็มบรรทัดและครึ่งบรรทัด เขียนสะกดคำ แต่งประโยคและเขียนข้อความ ตลอดจนเขียนสื่อสารโดยใช้ถ้อยคำชัดเจนเหมาะสม ใช้ แผนภาพ โครงเรื่องและแผนภาพความคิด เพื่อพัฒนางานเขียน เขียนเรียงความ ข้อความ จดหมายส่วนตัว กรอกแบบรายการต่างๆ เขียนแสดงความรู้สึกและความคิดเห็น เขียนเรื่อง ตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์ และมีมารยาทในการเขียน
3. พูดยุคแสดงความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องที่ฟังและดู เล่าเรื่องย่อหรือสรุปจาก เรื่องที่ฟังและดู ตั้งคำถาม ตอบคำถามจากเรื่องที่ฟังและดู รวมทั้งประเมินความน่าเชื่อถือ จากการฟังและดู โฆษณาอย่างมีเหตุผล พูดยุคตามลำดับขั้นตอนเรื่องต่างๆ อย่างชัดเจน พูดยุค รายงานหรือประเด็นค้นคว้าจากการฟัง การดู การสนทนา และพุดโน้มน้าวได้อย่างมีเหตุผล รวมทั้งมีมารยาทในการดูและพุด
4. สะกดคำและเข้าใจความหมายของคำ สำนวน คำพังเพยและสุภาษิต รู้ และเข้าใจ ชนิดและหน้าที่ของคำในประโยค ชนิดของประโยค และคำภาษาต่างประเทศใน ภาษาไทย ใช้คำราชาศัพท์และคำสุภาพได้อย่างเหมาะสม แต่งประโยค แต่งบทร้อยกรอง ประเภทกลอนสี่ กลอนสุภาพ และกาพย์ยานี 11
5. เข้าใจและเห็นคุณค่าวรรณคดีและวรรณกรรมที่อ่าน เล่านิทานพื้นบ้าน รื่องเพลงพื้นบ้านของท้องถิ่น นำข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่าน ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริง และ ท่องจำบทอาชยานตามที่กำหนดได้

แผนการจัดการเรียนรู้

1. ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้มีนักการศึกษาได้ให้ความหมายไว้หลายท่านด้วยกัน จึงขอยกตัวอย่างมาดังนี้

ชนาธิป พรกุล (2546 : 58) กล่าวว่า การทำแผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การจัดการเรียนรู้ที่ครูเคยทำ แต่การที่เปลี่ยนมาใช้คำว่า แผนการจัดการเรียนรู้ก็เพราะต้องการเน้นบทบาทของครูที่เป็นผู้จัดการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้นั่นเอง การเลือกใช้กิจกรรมการเรียนรู้ได้หลากหลาย เลือกใช้การสอน วิธีสอนและเทคนิคการสอนได้เหมาะสมกับกิจกรรมการเรียนรู้เป็นที่ยอมรับกันว่าการสอนประสบผลสำเร็จย่อมเกิดจากการวางแผนที่มีโครงสร้าง รอบคอบและมีเป้าหมาย

รุจิร ภูสาระ (2546 : 19) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือแนวทางในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในสาระการเรียนรู้ ของแต่ละกลุ่ม
 วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 281) ได้ให้ความหมายของแผนการสอนว่า แผนการสอน หมายถึง การเตรียมการสอนอย่างเป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้าเพื่อเป็นแนวทางการสอนสำหรับครูอื่นจะช่วยให้การสอนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

สุคนธ์ สนิษพานนท์ (2545 : 19) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผน การเตรียมการในการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดกระบวนการเรียนรู้
 ชัยชาญ วงศ์สามัญ (2543 : 39) ได้ให้ความหมายของแผนการสอนไว้ว่า แผนการสอนคือ แบบบันทึกที่บรรจุข้อมูลต่าง ๆ ที่ผู้สอนจัดเตรียมไว้สำหรับสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง แผนการสอนที่ดีควรมีองค์ประกอบที่เหมาะสม มีขั้นตอนการจัดเตรียมและมีการปรับปรุงอยู่เสมอ

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542 : 1) กล่าวไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึงแผนการหรือ โครงการที่ทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างเป็นระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์และมุ่งหมายของหลักสูตร ได้เป็นอย่างดีมีประสิทธิภาพ

จากความหมายของนักการศึกษาที่ได้ยกมา สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการที่ครูวางแผนให้ผู้เรียนได้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในสิ่งที่ต้องการ โดยครูเป็นผู้แนะแนวการเรียนแก่ผู้เรียน ไว้ให้เป็นลายลักษณ์อักษร

2. ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้

มีผู้ได้ให้ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ ไว้หลายท่าน เช่น

สุจริต เพ็ชรขอบ และสายใจ อินทร์พรชัย (2536 : 265) กล่าวว่าแผนการจัดการเรียนการสอน การทำบันทึกการสอน เป็นหน้าที่โดยตรงของครู และการวางแผนล่วงหน้า ย่อมก่อให้เกิดผลดี ช่วยให้ครูมีความมั่นใจ มีบุคลิกภาพดี สามารถควบคุมสถานการณ์ในห้องเรียนได้ แม้ว่าบางครั้งในขณะที่ยดำเนินการการเรียนการสอนในห้องเรียนจะไม่ตรงตามที่ครูเตรียมไว้บ้างก็ตาม

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542 : 2) ได้ให้ความสำคัญของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ก่อให้เกิดการวางแผนและการเตรียมการล่วงหน้าเป็นการนำเทคนิค วิธีการสอน การเรียนรู้ สื่อเทคโนโลยีและจิตวิทยาการเรียนการสอนมาผสมผสานประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ
2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อ การวัดและประเมินผลตลอดจนประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
3. เป็นคู่มือการสอนสำหรับตัวครูผู้สอนและครูที่สอนแทนนำไปใช้ปฏิบัติการสอนอย่างมั่นใจ
4. เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลด้านการสอนและการวัดผลประเมินผลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนต่อไป
5. เป็นหลักฐานแสดงความเชี่ยวชาญของครูผู้สอนที่สามารถนำไปเสนอผลงานทางวิชาการ

สรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอน มีความสำคัญมากสำหรับครู เพราะการวางแผนการสอนล่วงหน้า จะทำให้เกิดผลดีว่าการไม่วางแผน และการวางแผนการสอนล่วงหน้าจะทำให้ครูมีความมั่นใจในการสอนมากยิ่งขึ้น

3. การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้

วัฒนาพร ระวังทุกข์ (2542 : 139 – 140) ในการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ผู้สอนมีอิสระในการออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้ด้วยตนเอง ซึ่งมีหลายรูปแบบ แต่ก็ต้องปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียนที่กำหนดไว้ว่าจะใช้รูปแบบใด สรุปขั้นตอนการทำแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ ดังนี้

1. เลือกรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ นำหน่วยการเรียนรู้ที่กำหนดไว้แล้ว มาพิจารณาจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้
2. คัดเลือกแผนตามหัวข้อสาระการเรียนรู้
3. กำหนดจำนวนเวลา ระบุระดับชั้น
4. วิเคราะห์จุดประสงค์การเรียนรู้จากผลการเรียนรู้รายปี/รายภาคที่กำหนดไว้ เขียนเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้รายวิชา โดยยึดหลักการเขียนจุดประสงค์การเรียนรู้ของ ลินน์ มอริส(Lyn Morris) กล่าวว่า จุดประสงค์การเรียนรู้ต้องมีลักษณะดังนี้
 - 4.1 บรรยายจุดประสงค์ปลายทาง ไม่ใช่วิธีการ
 - 4.2 สะท้อนถึงระดับต่าง ๆ ของทักษะที่เกิด
 - 4.3 ใช้คำกริยาที่เป็นรูปธรรม และใช้ข้อประกอบ 3 ส่วนตามส่วนของ โรเบิร์ต เมจเจอร์ (Robert Mager) ได้แก่พฤติกรรม สถานที่หรือเงื่อนไข และเกณฑ์
5. เลือกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่วิเคราะห์ไว้แล้ว เฉพาะข้อที่สัมพันธ์กับ หัวข้อสาระการเรียนรู้ กำหนดเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้หรือจุดประสงค์ปลายทางตาม ธรรมชาติวิชา
 6. วิเคราะห์สาระการเรียนรู้เป็นรายละเอียดสำหรับนำไปจัดการเรียนรู้
 7. กำหนดจุดประสงค์นำทางตามลำดับความยากง่ายของเนื้อหา นั้น ๆ
 8. เลือกกิจกรรมและเทคนิคการสอนที่เหมาะสม
 9. เลือกสื่ออุปกรณ์ สำหรับใช้ประกอบการจัดการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับ สาระการเรียนรู้ที่เลือกมา เช่นรูปภาพ บัตรคำ วีดิทัศน์
 10. จัดทำลำดับขั้นตอนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยคำนึงถึงถึงขั้นตอน การสอน ตามธรรมชาติของวิชา ตามจุดประสงค์นำทางและควรคำนึงถึงการบูรณาการเทคนิค และกระบวนการเรียนรู้รวมทั้งสาระการเรียนรู้ต่างๆ
 11. กำหนดการวัดผลประเมินผลโดยระบุวิธีการผลการเรียนรู้ทั้งที่เกิด ระหว่างเรียนตามจุดประสงค์ย่อย / นำทาง และที่เกิดหลังการเรียนการสอนเมื่อจบ แผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้วิธีการวัดหลากหลายรูปแบบตามความเหมาะสม เช่น ปฏิบัติจริง การทดสอบความรู้ การทำงานกลุ่ม

4. รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้

รูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้มี 4 รูปแบบ (วิฒนพร ระงับทุกข์, 2542 : 144 - 148) ดังนี้

4.1 แผนการจัดการเรียนรู้แบบบรรยาย ดังตัวอย่าง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....

เรื่อง.....ระยะเวลา.....ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ.....
2. จุดประสงค์การเรียนรู้.....
3. จุดประสงค์ปลายทาง.....
4. จุดประสงค์นำทาง.....
 - 4.1 จุดประสงค์การเรียนรู้.....
 - 4.2 จุดประสงค์การเรียนรู้.....
5. เนื้อหาสาระ.....
6. สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน.....
7. กิจกรรมการเรียนการสอน.....
8. การวัดผลประเมินผล.....
9. กิจกรรมเสนอแนะ
10. บันทึกหลังสอน.....
 - 10.1 ผลการสอน.....
 - 10.2 ปัญหาอุปสรรค
 - 10.3 ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

4.2 แผนการจัดการเรียนรู้แบบตาราง เขียนโดยใช้หัวข้อตามที่กำหนดมากำกับ แต่
บรรจุในตารางเกือบทั้งหมด ดังตัวอย่าง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....

เรื่อง.....ระยะเวลา.....ชั่วโมง

จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่ออุปกรณ์	กระบวนการ	การวัดและประเมินผล
จุดประสงค์การเรียนรู้ จุดประสงค์ปลายทาง จุดประสงค์นำทาง 1.					
จุดประสงค์	เนื้อหา	กิจกรรม	สื่ออุปกรณ์	กระบวนการ	การวัดและประเมินผล
2.					
3.					

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

4.3 แผนการจัดการเรียนรู้แบบพิศดาร เป็นแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีรายละเอียดมากขึ้น การลำดับกิจกรรมที่ครูปฏิบัติและสิ่งที่นักเรียนปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกัน ดังตัวอย่าง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....

เรื่อง.....ระยะเวลา.....ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ.....
2. จุดประสงค์การเรียนรู้.....
3. จุดประสงค์ปลายทาง.....
4. จุดประสงค์นำทาง.....
 - 4.1 จุดประสงค์การเรียนรู้.....
 - 4.2 จุดประสงค์การเรียนรู้.....
5. เนื้อหาสาระ.....

ขั้นตอน จุดประสงค์นำทาง	กิจกรรมการเรียนการสอน		วิธีวัดผล ระหว่างเรียน
	ครู	นักเรียน	

6. สื่ออุปกรณ์การเรียนการสอน.....
7. กิจกรรมการเรียนการสอน.....
8. การวัดผลประเมินผล.....
9. กิจกรรมเสนอแนะ
10. บันทึกหลังสอน.....
 - 10.1 ผลการสอน.....
 - 10.2 ปัญหาอุปสรรค
 - 10.3 ข้อเสนอแนะแนวทางแก้ไข

ลงชื่อ.....ผู้สอน

(.....)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.

4.4 รูปแบบของกรรมาธิการ ได้นำเสนอตัวอย่างรูปแบบแผนการจัดการเรียนรู้ซึ่งประกอบไปด้วยหัวข้อต่างๆ ดังตัวอย่าง

แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....

กลุ่มสาระ.....ชั้น.....ภาคเรียนที่.....

ชื่อแผน.....เวลา.....ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้

1.1

1.2

1.3

2. สาระการเรียนรู้

1.1

1.2

1.3

3. กระบวนการจัดการเรียนรู้

1.1

1.2

1.3

4. กระบวนการวัดผลประเมินผล

1.1

1.2

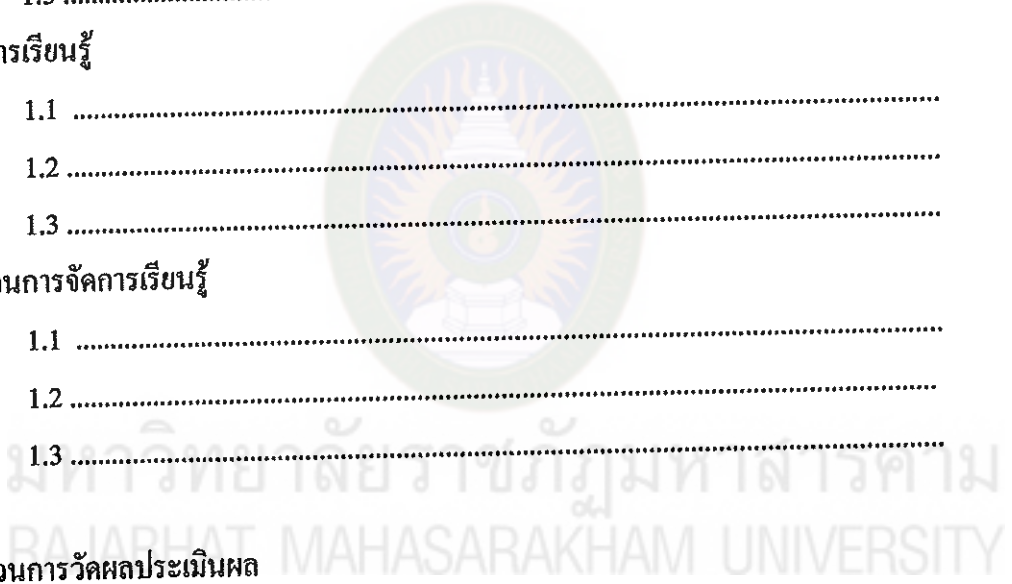
1.3

5. แหล่งการเรียนรู้

1.1

1.2

1.3

รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถปรับได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็น สรุปได้ว่า การเขียนแผนการจัดการเรียนรู้หรือแผนการสอนมีหลายรูปแบบ ขึ้นอยู่กับความจำเป็นว่าจะวางแผนในการเขียนในรูปแบบใด แต่จะต้องปฏิบัติตามนโยบายของโรงเรียนที่กำหนดไว้ว่าจะใช้รูปแบบใด และการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เลือกจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบของกรมวิชาการ

แนวคิดและวิธีการสอนเขียนสะกดคำ

1. ความหมายของการเขียนสะกดคำ

การเขียนสะกดคำเป็นเนื้อหาส่วนหนึ่งของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ซึ่งนักเรียนจะต้องได้รับการฝึกฝนจนสามารถเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง รวดเร็ว สามารถนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำ ไว้ดังนี้

อรพรรณ ภิญโญภาส (2529 : 14) ได้ให้ความหมายการเขียนสะกดคำว่าการเขียนสะกดคำ เป็นการฝึกทักษะการเขียนให้ถูกต้องตามหลักพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน และจะต้องให้ผู้เรียนเข้าใจกระบวนการประสมคำ รู้หลักเกณฑ์ที่จะเรียบเรียงอักษรในคำ ๆ หนึ่ง ให้ได้ความหมายตามต้องการ เพื่อจะนำมาใช้ประโยชน์ในการสื่อสาร

ทวีศรี จันทรเอี่ยม (2532 : 8) ได้ให้ความหมายการเขียนสะกดคำว่าการเขียนสะกดคำเป็นความสามารถในการเขียนคำ โดยเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และสะกดตัวการ์นต์ให้ถูกต้องตามหลักภาษา

สุภาพ ดวงเพชร (2533 : 15) ได้ให้ความหมายของการเขียนสะกดคำ หมายถึง ความสามารถในการเขียนคำ โดยเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และสะกดการ์นต์ ให้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย และตรงตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พุทธศักราช 2525

เอกฉัตร จารุเมธีชน (2539 : 116) ได้ให้ความหมายของการเขียน คือ การถ่ายทอดความคิด ความรู้ ความต้องการ ความรู้สึกออกเป็นตัวหนังสือให้ผู้อ่านได้อ่านและเข้าใจจุดประสงค์ของผู้เขียน

ราชบัณฑิตยสถาน (2542 : 1149) ได้อธิบายถึงความหมายการเขียนสะกด คำว่า เป็นการเขียนลายลักษณ์อักษรที่เขียนหรือพิมพ์ขึ้นที่ประกอบกันเป็นคำ เรียกพยัญชนะที่ บังคับตัวอักษรข้างหน้าเป็นมาตราต่างๆ เช่น แม่กน น สะกด แม่กค ค สะกด

วรรณิ โสภประยูร (2544 : 139) ได้ให้ความหมายของการเขียนหมายถึง การถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดและความต้องการของบุคคลออกมาเป็นสัญลักษณ์หรือตัวอักษร เพื่อสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้

อุดม พรประเสริฐ (2546 : 148) ได้ให้ความหมายของการเขียนเป็น การสื่อสารประเภทหนึ่งของมนุษย์ ผู้สื่อสารถ่ายทอดข้อมูล ความรู้ ความคิด และอารมณ์ ความรู้สึกและจินตนาการของตนไปยังผู้รับสาร โดยใช้อักษรหรือภาษาเขียนที่จัดเป็นระบบ ระเบียบเป็นเครื่องมือในการสื่อสาร

จากความหมายของการเขียนสะกดคำ สรุปได้ว่า การเขียนสะกดคำหมายถึง การเขียนคำที่มีตัวสะกดและไม่มีตัวสะกดโดยเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ และสะกด การันต์ ได้ถูกต้องตามหลักภาษาไทย และตรงตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน เพื่อให้ สามารถออกเสียง ได้ชัดเจนและสื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง

2. ความสำคัญของการเขียนสะกดคำ

การเขียนสะกดคำได้ถูกต้องทำให้สื่อความหมายได้อย่างถูกต้อง ช่วยรักษา ภาษาของชาติและเป็นประโยชน์ในการพัฒนาทักษะภาษาไทยด้านการเขียนซึ่งมีผู้กล่าวถึง ความสำคัญของการเขียนสะกดคำไว้ดังนี้

บันลือ พลกษวัน (2527 : 65) ได้กล่าวว่า การเขียนสะกดคำให้ถูกต้องเป็นสิ่ง สำคัญของการเขียน หากเขียนผิดจะทำให้สื่อความหมายกันไม่ได้

อนุชิต ประวิติสมบูรณ (2539 : 12) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้ที่มีความสามารถในการ เขียนสะกดคำได้ดีและถูกต้อง จะเขียนคำได้คล่อง ถ่ายทอดความคิดตนเองได้ดี ไม่หยุกชงัก ขาดตอน ตรงกันข้ามผู้ที่สามารถเขียนสะกดคำไม่ได้ จะเขียนช้า ดิคขัด ไม่คล่อง จึงเขียน ถ่ายทอดด้วยคำออกมาได้ไม่เท่าทันความคิด การเขียนจึงหยุกชงักไป ดังนั้นการเขียนสะกด คำให้ถูกต้องจึงเป็นทักษะพื้นฐานที่มีความสำคัญมากในการเขียนติดต่อสื่อสารและการศึกษา เพื่อให้เกิดความชำนาญและไม่ให้เกิดความผิดพลาดในการสื่อความหมายควรต้องเอาใจใส่ ฝึกฝนให้มาก จึงจะสามารถเขียนสะกดคำได้ดี

วรรณิ โสภประยูร (2544 : 156) ได้ให้ความสำคัญของการเขียนสะกดคำไว้ว่า การสะกดคำเป็นพื้นฐานของการเขียนอย่างหนึ่ง เพราะเด็กต้องรู้จักสะกดคำได้ก่อนจึงสามารถ

เขียนเป็นประโยคและเรื่องราวได้ ถ้าเด็กเขียนสะกดคำไม่ได้ เด็กจะไม่เข้าใจความคิดของตนเอง ดังนั้นการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องนับว่าเป็นสิ่งสำคัญมากในการเขียน

อุดม พรประเสริฐ (2546 : 1498-149) ได้ให้ความสำคัญของการเขียนไว้ว่า สิ่งที่สำคัญที่สุดของการเขียนคือ การเขียนส่งผลให้เกิดการกระจายความรู้กว้างขึ้นกว่าเดิม ประเทศใดที่มีวัฒนธรรมการเขียน การจดบันทึก การอ่านหนังสือ ประเทศนั้นจะเต็มไปด้วยการต่อยอดและสืบทอดทางภูมิความรู้ ภูมิปัญญาการเขียนจึงเป็นการสื่อสารที่สำคัญยิ่งของมนุษย์ จากที่กล่าวมาแล้วสรุปได้ว่าการเขียนมีความสำคัญดังนี้

1. เป็นเครื่องแสดงออกของความรู้ความคิด และความรู้สึกของมนุษย์
2. เป็นเครื่องมือสำคัญในการวัดความเจริญ หรืออารยธรรมของมนุษย์ในแต่ละยุคแต่ละสมัย

แต่ละยุคแต่ละสมัย

3. เป็นเครื่องมือใช้สำหรับสื่อสารทั้งเรื่องในอดีต ปัจจุบัน และอนาคต
4. เป็นเครื่องมือที่ใช้สนองความปรารถนาของมนุษย์ เช่น ความรัก ความ

เข้าใจ เป็นต้น

5. เป็นเครื่องมือสำคัญทางวัฒนธรรมที่ถ่ายทอดมรดกทางด้านสติปัญญา

ของมนุษย์

6. เป็นสื่อช่วยแพร่กระจายความรู้ความคิด ให้กว้างไกลและรวดเร็ว
7. เป็นสื่อกลางที่ให้ความรู้ความคิด และความเพลิดเพลินแก่คนทุกเพศ

ทุกวัย

8. เป็นบันทึกทางสังคมที่ให้คุณประโยชน์แก่คนรุ่นปัจจุบัน และอนาคต
9. เป็นงานอาชีพที่สำคัญอย่างหนึ่งในปัจจุบัน

10. การเขียนเป็นเครื่องมือในการสร้างความรัก ความสามัคคี และความเจริญรุ่งเรืองในสังคม แต่ตรงกันข้าม การเขียนก็อาจเป็นเครื่องมือในการบ่อนทำลายได้เช่นกัน

11. การเขียนสามารถทำให้มนุษย์ประสบความสำเร็จในชีวิต ได้รับ

การยกย่องเชิดชูเกียรติ

สมลักษณ์ สุวรรณวงศ์ (2550 : 28) สรุปไว้ว่า การสะกดคำ เป็นการเขียนคำเรียงลำดับพยัญชนะ สระ วรรณยุกต์ ให้เป็นคำที่ถูกต้องตามหลักพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 เพื่อให้ผู้เรียนออกเสียงและนำไปใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวันได้

ธนิดา เรื่องพิเศษ (2550 : 16) สรุปไว้ว่า การเขียนสะกดคำเป็นพื้นฐานสำคัญของการเรียนรู้ภาษาทุกภาษาและทุกสาขาวิชา เป็นสื่อความหมายที่ถูกต้องและยังช่วยให้เกิดผลดีต่อผู้เขียน ทำให้เกิดความมั่นใจในตนเอง สามารถติดต่อสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ตรงกัน

จากความสำคัญของการเขียนสะกดคำ สรุปได้ว่า การเขียนสะกดคำ เป็นปัจจัยพื้นฐานทางการเขียน เพราะถ้าเขียนสะกดคำไม่ได้ก็จะไม่สามารถเขียนคำ ประโยค หรือเรื่องราว ถ่ายทอดออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจได้ การเขียนสะกดคำได้ถูกต้องยังเป็นการสร้างความมั่นใจในการเรียนให้กับตนเองมากยิ่งขึ้นและการเขียนสะกดคำได้ถูกต้องยังเป็นพื้นฐานในการถ่ายทอดภูมิความรู้จากเรื่องในอดีตให้คนในปัจจุบันได้ศึกษาถึงเรื่องราวที่ผ่านมาได้อีกด้วย

3. สาเหตุและปัญหาการเขียนสะกดคำผิด

สาเหตุและปัญหาการเขียนสะกดคำผิด มีหลายประการซึ่งนักการศึกษาได้กล่าวถึงสาเหตุและปัญหาการเขียนสะกดคำผิด ไว้ดังต่อไปนี้

ศรียา นิยมธรรม และประภัสสร นิยมธรรม (2535 : 1603-161) ได้มีความเห็นเกี่ยวกับสาเหตุของการเขียนสะกดคำผิดและเสนอแนะการฝึกเขียนสะกดคำไว้ว่า

1. สะกดคำผิด เพราะความเลินเล่อ ครูควรฝึกให้อ่านคำก่อนแล้วจึงฝึกการสะกดคำ
2. สะกดคำผิด เพราะความไม่ชอบ ขาดการสังเกต ขาดประสบการณ์ ครูควรหาหนังสือ ๆ ที่นอกเหนือจากตำราเรียนมาให้้อ่าน หรือฝึกใช้พจนานุกรมเมื่อสงสัยเรื่องการสะกดคำ
3. สะกดคำผิด เพราะ สายตาไม่ดี เนื่องจากเป็นคำที่คล้ายกัน เช่น กาน – กานต์ แก้ไขได้ด้วยวิธีการฝึกจำแนกคำ สังเกตตัวการันต์อย่างละเอียด
4. สะกดคำผิด เพราะ แยกเสียงไม่ได้ ครูควรเน้นทักษะการฟังควบคู่ไปด้วย
5. สะกดคำผิด เพราะ ขาดหลักเกณฑ์ทางภาษา แก้ไขได้ด้วยวิธีการอธิบายหลักเกณฑ์ให้เข้าใจก่อนการเขียนสะกดคำ

วรรณิ โสมประยูร (2539 : 156) ได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับลักษณะของคำที่เขียนยากตั้งแต่ระดับประถมศึกษาปีที่ 1-4 ปรากฏผลสอดคล้องทั้ง 4 ระดับชั้นดังนี้

1. คำที่มีหลายพยางค์ เช่น สนุกสนาน ประเพณี
2. คำที่มีประและไม่ประวิสรรชนีย์ เช่น สะอาด สบาย

เล่นเล่น

สัมผัส

3. คำที่มีรูปวรรณยุกต์ไม่ตรงกับการออกเสียง เช่น เหล้า หุ้ง ล้อกล่อก
4. คำที่ใช้ ใ ใอ อัย อำ อัม เช่น จาระไน เหงื่อไหลไคลย้อย อัยการ
5. คำที่มีเครื่องหมายทัณฑฆาตกำกับ เช่น ประโยชน์ สัตว์ เสาร์ พิสูจน์
6. คำที่มีสระผสม เช่น เลียง เลี้ยว เพื่อน
7. คำพ้องเสียง เช่น หน้า-น้ำ , หย้า-ย่า
8. คำลดรูปหรือเปลี่ยนรูปสระเมื่อมีตัวสะกด เช่น ขวน โจรจัน
9. คำที่มีตัวสะกดไม่ตรงตามมาตรา เช่น รูป โรค โทษ
10. คำที่มีอักษรนำ เช่น ขนม ตลาด ขมขมิบ
11. คำที่มี ห นำ และ อ นำ เช่น หย่า หลาย หย่า อยาก
12. การใช้ รร (ร หัน) เช่น บรรทัด รูปพรรณ อุปสรรค
13. การใช้ ร ล ว ควบกล้ำ เช่น กล้วย มะพร้าว กลับ กวาด
14. คำที่มีความหมายเป็นนามธรรม เช่น ความสุข ความซื่อสัตย์
15. คำราชาศัพท์ เช่น เชษฐา เถลิงพระชนมพรรษา พระบรมฉายาลักษณ์
16. คำศัพท์ เช่น เชษฐา เถลิงพระชนมพรรษา
17. คำที่มาจากภาษาอังกฤษ เช่น ในลอน เต็นท์
18. คำพิเศษและคำที่มีกฏยกเว้น เช่น ซาคิ จริง สัปดาห์

จากที่นักการศึกษาได้กล่าวมา สรุปถึงสาเหตุและแนวทางในการแก้ไขปัญหาของการเขียนสะกดคำผิดได้ว่า นักเรียนมีประสบการณ์ในการอ่านน้อย ขาดทักษะในการอ่าน การฟังและการเขียน และคำที่นักเรียนเขียนผิดเป็นคำยากที่นักเรียนไม่คุ้นเคย เห็นแบบอย่างในการเขียนผิด ไม่ทราบความหมายของคำหรือบางที่อาจฟังไม่ชัดก็เลยทำให้เขียนสะกดคำนั้นผิดไปด้วย

4. คำที่นักเรียนมักเขียนผิด มี คำที่มีสระ ใ- ใ- และ อัย คำที่มี ร หัน(รร) คำที่มีตัวกรันต์ คำควบกล้ำ คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา รวม 70 คำ ได้มาโดยการคัดเลือกจาก การที่ผู้วิจัยได้ให้นักเรียนเขียนคำตามคำบอก นำคำที่นักเรียนเขียนผิดมารวบรวมเป็นสมุดรวมคำที่มักเขียนผิด แล้วนำคำเหล่านั้นมาทำแบบฝึก เช่น

คำที่มีสระ ใ- ใ และอัย เช่น กรรไกร เหนือไหล่ ร้องไห้ ไคร์คววณ ชัยชนะ
ปัจจัย ปราศรัย ปลอศกัย อนามัย อุทกัย

คำที่มี ร หัน (รร) เช่น กิจกรรม บรรจุ พุทธิกรรม ธรรมชาติ ซาขลกรรจ์
มหัศจรรยั สรรพสินค้ำ หัตถกรรม วรรณกรรม อัจจรรยั

คำที่มีตัวกรันต์ เช่น พระสงฆ์ เครื่องยนต์ บริสุทธิ ภาพยนตร์ พืชพันธุ์
วิทยาศาสตร์ คาวฤกษ์ รดเมถ์ ผลิตภันท์ อนุรักษั

คำควบกล้ำ เช่น ขรุขระ ตราครำ ผลีผลาม พัดพราก ตรวจ พุทรา
ทรุดโทรม ทรวคทรง ศรีทธา อินทรี

คำที่สะกดไม่ตรงมาตรา เช่น นักมายากล มารยาท ปฏิเสธ ศัญญาณ สำเร็จ
เศรษฐกิจ เหตุการณ์ อัถโนมัตติ อาจณ อุบัติเหตุ

คำที่มีสระลดรูป เช่น กค ลค ยศ ผน รด ลม คม อดทน พร ศร
คำภาษาต่างประเทศในภาษาไทย เช่น คอมพิวเตอร์ ลูกกี เว็บไซค์ ออทิสติก
แอปเปิล ไอศกรีม แท๊กซี่ บาสเกตบอล เต้าฮวย ทาวน์เฮ้าส์

5. วิธีสอนและกิจกรรมการสอนเขียนสะกดคำ

การเขียนสะกดคำเป็นปัจจัยพื้นฐานในการเรียนรู้ของนักเรียน ซึ่งการเขียนสะกด
คำต้องมีการฝึกบ่อย ๆ และฝึกอย่างสม่ำเสมอ นักการศึกษาได้เสนอแนะวิธีสอนและกิจกรรม
การสอนเขียนสะกดคำ ซึ่งสามารถนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบฝึกเสริมทักษะการเขียน
สะกดคำได้ ไว้ดังนี้

ประภาศรี สีหอำไพ (2534 : 349) ได้เสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรม
การสอนเขียนไว้หลายลักษณะ ดังนี้

1. แบ่งกลุ่มนักเรียนให้ค้นคว้าหาคำในเรื่องที่เรียนมาแลกเปลี่ยนกัน
2. รวบรวมคำศัพท์ไว้ในสมุด เรียบเรียงไว้เป็นหมวดหมู่ เช่น เรียงลำดับ
ตามพยัญชนะ
3. เขียนตามคำบอก แล้วให้ตรวจโดยใช้บัตรคำและพจนานุกรมประกอบ
4. แบ่งชั้นการเขียนสะกดคำบนกระดานคำ
5. ใช้เอกสารประกอบให้เลือกคำที่สะกดถูกต้อง
6. นำเกณฑ์การเขียนตัวสะกดมาแต่งเป็นคำประพันธ์เพื่อให้จำได้ง่ายขึ้น
7. ฝึกให้เขียนเรียงความแล้วใช้พจนานุกรมตรวจ
8. หาประโยคหรือข้อความสั้น ๆ มาให้เติมศัพท์

9. เขียนรายงานคำที่มักสะกดผิด

10. นำเนื้อหาจากหลักภาษาไทย เช่น คำนาม คำสรรพนาม คำกริยา คำควบกล้ำ ฯลฯ มาแต่งประโยครวบรวมเก็บไว้

11. กำหนดคำศัพท์ให้นำมาเขียนในรูปประโยคหรือเรื่องราวต่าง ๆ

12. ควรตรวจแก้ไขการเขียนตัวสะกดในการฝึกเขียนทุกครั้ง ไม่ปล่อยให้

นักเรียนสะกดคำผิดโดยไม่แก้ไข

มยุรี เหมือนพันธ์ (2535 : 17) สรุปวิธีสอนที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีทักษะในการเขียนสะกดคำได้ถูกต้อง และมีผลสัมฤทธิ์สูงไว้ดังนี้

1. ครูต้องออกเสียงให้ถูกต้อง ชัดเจน และมีแบบการสะกดคำที่แน่นอน
2. ผู้เรียนต้องฝึกการเขียนสะกดคำอย่างสม่ำเสมอ โดยเฉพาะการฝึกเป็น

รายบุคคล

3. ครูต้องกำหนดจุดประสงค์ของการสอน และวางแผนในการสอนที่

แน่นอน

4. สอนแบบการเรียงลำดับตัวอักษร

5. สอนโดยให้ผู้เรียนอ่าน รู้ความหมายของคำ และการผันอักษร

6. สอนโดยการเลือกจำและลำดับคำ ตลอดจนนำคำที่ใช้ในชีวิตประจำวัน

มาให้เขียน

7. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีกระบวนการ และขั้นตอนที่ถูกต้อง

8. ฝึกการใช้พจนานุกรม

9. ครูควรสร้างแบบฝึกการอ่าน การเขียน และนำไปใช้ในการสอน

10. สอนโดยนำคำที่เป็นปัญหา มาสร้างแบบฝึกทักษะ โดยวิธีทักษะสัมพันธ์

11. มีการทดสอบก่อนสอนและหลังสอน

คิง (King, 1965 : 15) ได้เสนอหลักการสอนเขียนสะกดคำไว้ 6 ขั้นตอน

ดังต่อไปนี้

ขั้นที่ 1 ขั้นตรวจสอบ (Eximination) เป็นการตรวจสอบคำที่เขียนอย่างระมัดระวัง เช่น คำที่มีอุปสรรค (Prefix) และคำที่มีปัจจัย (Suffix) แล้วเขียนบันทึกไว้

ขั้นที่ 2 ขั้นออกเสียง (Pronounce) ได้แก่การออกเสียงคำที่จะเขียนได้อย่าง

ถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ขั้นสะกดคำ (Spell) คือการฝึกสะกดคำด้วยปากเปล่า โดยการฝึก
หลายๆ ครั้ง

ขั้นที่ 4 ขั้นเขียน (Write) โดยการฝึกเขียนสะกดหลายๆ ครั้ง แล้ว
ตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 5 ขั้นใช้ (Use) โดยการนำคำที่เขียนสะกดมาฝึกแต่งประโยค

ขั้นที่ 6 ขั้นทบทวน (Review) เป็นการทบทวนคำที่เขียนในโอกาสต่อไป

(อ้างใน ธนิตา เรื่องวิเศษ 2550 : 17)

สรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมการเขียนสะกดคำ ครูต้องขยันคิดขยันสร้าง
กิจกรรมมาให้นักเรียนฝึกอย่างสม่ำเสมอ ฝึกด้วยความเอาใจใส่ ฝึกจากยากไปหาง่าย จาก
รูปธรรมไปสู่นามธรรม ฝึกจากคำที่มีปัญหา และต้องมีการฝึกบ่อยๆ ฝึกซ้ำๆ เพื่อกระตุ้นให้
ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ และมีความสนใจทำกิจกรรมซึ่งจะเป็นการพัฒนาผู้เรียนให้เรียนรู้คำได้
มากขึ้นและผู้เรียนจะเขียนสะกดคำได้ถูกต้องมากยิ่งขึ้นจนสามารถนำคำต่างๆ ไปเรียบเรียงเป็น
ประโยค และเรื่องราวได้ต่อไป

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้จัดทำแผนการจัดการการเรียนรู้ โดยยึดหลักการสอน
เขียนสะกดคำของคิง (King) 6 ขั้น เป็นหลักในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

6. วิธีการวัดผลการเขียนสะกดคำ

สำหรับการเขียนสะกดคำ นอกจากจะแสดงถึงความพร้อมเรื่องการเขียน
สะกดคำของเด็กประถมศึกษาแล้ว ยังนำมาใช้ในการวัดด้านการเขียนลักษณะอื่นได้ด้วย
เพราะการเขียนทุกครั้งต้องอาศัยการเขียนสะกดคำให้ถูกต้องเป็นพื้นฐานสำคัญ การวัดและ
ประเมินผลความสามารถด้านนี้ จึงเป็นเรื่องที่ควรคำนึงถึงไม่แพ้ด้านอื่น เนื้อหาที่ใช้ใน
การวัดผลการเขียนสะกดคำนั้นนอกจากเป็นคำประเภทต่าง ๆ แล้วยังรวมอักษรย่อและ
เครื่องหมายต่าง ๆ ที่ใช้ในการเขียนทั้งหมด

จันทิมา พรหมโชติกุล (2529 : 996) ได้เสนอแนะวิธีการเขียนสะกดคำ
ที่ตรงที่สุด คือ การบอกให้เขียนตามคำบอก ซึ่งอาจทำให้เกิดความปรวนแปรได้หลาย
ประการ โดยเฉพาะจากระบบการพูดของครูและระบบการฟังของนักเรียน เช่น ความดังของ
เสียงที่บอก ความไม่ชัดเจนในการออกเสียง พุคคิดสำเนียงภาษาถิ่น หรือบางทีอวัยวะการรับรู้
เกี่ยวกับเสียงของผู้ฟังไม่ดี ระยะเวลา - โกล จากการได้ยินเสียงเป็นคั่น คั่นนั้นจึงนิยมวัดด้วย
ข้อสอบปรนัยแบบเลือกตอบ ซึ่งถือว่าสามารถใช้แทนกันได้ โดยคาดคะเนว่าผู้ตอบถูก จะ
สามารถเขียนสะกดคำได้ถูกต้องด้วย

สรุปได้ว่า การเขียนสะกดคำที่ดีควรเลือกสรรคำที่นักเรียนมักเขียนผิดหรือ
 ค่ายากในบทเรียน คำจากสื่อสิ่งพิมพ์ต่าง ๆ การวัดโดยการให้เขียนตามคำบอกอาจจะเป็น
 การวัดที่มีข้อบกพร่อง เพราะผู้ฟังอาจไม่ได้ยินเสียงครบออกคำให้เขียน อาจมีเสียงข้างนอก
 ห้องเรียนรบกวน วิธีวัดที่ดีน่าจะเป็นปรนัย ผู้ที่ตอบถูกน่าจะเป็นผู้ที่สะกดคำได้

แนวคิดเกี่ยวกับแบบฝึกทักษะ

1. ความหมายของแบบฝึกทักษะ

ภาษาเป็นเรื่องทักษะที่เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ ซึ่งจำแนกได้เป็น 2 ทักษะ คือ
 ทักษะการรับเข้า ได้แก่ การอ่านและการฟัง และทักษะการแสดงออก ได้แก่ การพูดและ
 เขียน ส่วนทักษะทางภาษาจำเป็นต้องฝึกฝนอยู่เสมอ แบบฝึกเสริมทักษะนับว่าเป็นสิ่งที่จำเป็น
 อย่างหนึ่งสำหรับการเรียนภาษาไทย ได้มีนักการศึกษา ให้ความหมายของแบบฝึกเสริมทักษะ
 ไว้ดังนี้

สมศักดิ์ สินธุรเวชญ์ (2524 : 106) กล่าวว่า แบบฝึก(Drill and Approach)
 คือ การจัดประสบการณ์ฝึกหัดเพื่อให้เกิดความชำนาญกระทั่งสามารถปฏิบัติได้โดยอัตโนมัติ
 ขั้นตอนในการสอนก็มักจะเริ่มด้วยการบอกหรือทำให้ดูเป็นตัวอย่างแล้วให้ผู้เรียนทำตาม และ
 ฝึกหัดเรื่อยไปจนกระทั่งจำและทำได้โดยอัตโนมัติ

ชัยขงศ์ พรหมวงศ์ (2535 : 16) ให้ความหมาย แบบฝึกเสริมทักษะว่า
 หมายถึง สิ่งที่นักเรียนต้องใช้ควบคู่กับการเรียน ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบฝึกที่ครอบคลุมกิจกรรม
 ที่นักเรียนพึงกระทำ อาจกำหนดแยกเป็นแต่ละหน่วย หรืออาจรวมเล่มก็ได้

ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ (ม.ป.ป. : 49) แบบฝึกทักษะหมายถึง คู่มือนักเรียนที่ใช้
 ความรู้ไปกับการเรียนเป็นส่วนที่ให้นักเรียนบันทึกสาระสำคัญ และทำแบบฝึกด้วย มีลักษณะ
 คล้ายแบบฝึกหัด

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2543 : 145) แบบฝึก
 ทักษะหมายถึง สื่อประกอบการสอนประเภทหนึ่งที่ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะทางภาษามี
 โอกาสนำความรู้ที่ได้เรียนมาฝึกให้เกิดความรู้ ความเข้าใจกว้างขวางขึ้น

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544 : 1-2) สรุปว่า เมื่อครูสอนเนื้อหา แนวคิด
 หรือหลักการเรื่องใดเรื่องหนึ่งให้กับนักเรียน และนักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องนั้นแล้ว
 ขั้นต่อไปครูจำเป็นต้องจัดกิจกรรมให้นักเรียนได้ฝึกฝน เพื่อให้มีความชำนาญ คล่องแคล่ว
 ถูกต้อง แม่นยำและรวดเร็วหรือเรียกว่าฝึกฝนให้เกิดทักษะ

จากนักการศึกษาได้กล่าวกล่าวมา สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะ หมายถึง กิจกรรมที่ครูสร้างขึ้น โดยมีรูปแบบกิจกรรมที่หลากหลาย มีจุดมุ่งหมายเพื่อฝึกให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น ช่วยฝึกทักษะต่างๆ ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง อาจจะทำให้ผู้เรียนทำแบบฝึกขณะเรียนหรือหลังจากจบบทเรียนไปแล้วก็ได้

2. ความสำคัญของแบบฝึกทักษะ

การฝึกทักษะการเขียนแต่ละครั้งจำเป็นต้องอาศัยแบบฝึก เพราะเมื่อได้ทำแบบฝึกโดยการเขียนนักเรียนจะได้สัมผัสทั้งทางสายตา สมอง กาย และใจ เป็นการฝึกให้เกิดความจำอีกทางหนึ่ง

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 131) กล่าวถึงความสำคัญของแบบฝึกทักษะว่า แบบฝึกทักษะเป็นเทคนิคการสอนที่สนุกอีกวิธีหนึ่ง คือการให้นักเรียนทำแบบฝึกทักษะหลายๆ สิ่งที่จะช่วยให้นักเรียนมีพัฒนาการทางการเรียนรู้ในเนื้อหาวิชาได้ดียิ่งขึ้น คือ แบบฝึกทักษะ เพราะนักเรียนนำความรู้ที่เรียนมาแล้วมาฝึกให้เกิดความเข้าใจกว้างขวางยิ่งขึ้น

สุณี กฤตสิน (2542 : 65) กล่าวว่าแบบฝึกที่ดีและมีประสิทธิภาพช่วยทำให้นักเรียนประสบผลสำเร็จในการฝึกทักษะได้เป็นอย่างดี แบบฝึกที่ดีเปรียบเสมือนผู้ช่วยที่สำคัญของครู ทำให้ครูลดภาระการสอนลงได้ ทำให้ผู้เรียนพัฒนาตนเองตามความสามารถของตนเพิ่มความมั่นใจในการเรียนได้เป็นอย่างดี

วิชชุดา คงนุรัตน์ (2539 : 27) กล่าวว่าแบบฝึกเป็นสื่อการสอนประเภทหนึ่งที่ช่วยพัฒนาทักษะด้านใดด้านหนึ่งที่มีหลายรูปแบบ แล้วแต่เนื้อหาที่ต้องการพัฒนา การสร้างจะต้องอาศัยหลักจิตวิทยา ตลอดจนขั้นตอนที่ถูกต้อง เหมาะสม และที่สำคัญนักเรียนจะต้องรู้บทบาทและหน้าที่ของตนเป็นอย่างดี

อดุลย์ ภูปลื้ม (2539 : 24-25) กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น
2. ช่วยให้ผู้เรียนจำเนื้อหาและคำศัพท์ต่างๆ ได้คงทน
3. ทำให้เกิดความสนุกสนานในขณะที่เรียน
4. ทำให้ทราบความก้าวหน้าของตนเอง
5. สามารถนำแบบฝึกหัดมาทบทวนเนื้อหาเดิมด้วยตนเองได้
6. ทำให้ทราบข้อบกพร่องของนักเรียน
7. ทำให้ครูประหยัดเวลา
8. ทำให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สรุปได้ว่า แบบฝึกเสริมทักษะเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่จะช่วยให้ผู้เรียนมีความสนุกสนานกับกิจกรรมการเรียน ถ้าไม่เข้าใจก็กลับไปทบทวนได้ อีก ทำให้เกิดความจำที่คงทนนักเรียนก็จะมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น แบบฝึกเสริมทักษะจึงมีความสำคัญต่อการจัดเรียนรู้ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ โดยเฉพาะกลุ่มสาระภาษาไทยเท่านั้น

3. ลักษณะที่ดีของแบบฝึกทักษะ

การสร้างแบบฝึกทักษะให้มีประสิทธิภาพต้องมีหลักในการสร้างที่สอดคล้องกับลักษณะที่ดีของแบบฝึกทักษะด้วย ซึ่งมีผู้รู้ได้เสนอแนะไว้ดังนี้

นิตยา ฤทธิโยธี (2520 : 1) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของแบบฝึกเสริมทักษะไว้ว่า แบบฝึกเสริมทักษะต้องเกี่ยวข้องกับสิ่งที่เรียนมาแล้ว เหมาะสมกับระดับ วัย หรือความสามารถของเด็ก มีคำชี้แจงสั้น ๆ ที่ทำให้เด็กเข้าใจวิธีทำได้ง่าย ใช้เวลาเหมาะสมหรือใช้เวลาไม่นาน และเป็นสิ่งที่น่าสนใจและท้าทายให้แสดงความสามารถ

จันทร์ชัย มหาโพธิ์ (2535 : 20) กล่าวไว้ว่า แบบฝึกหัดที่ดีควรมีเนื้อหาที่ตรงกับจุดประสงค์ กิจกรรมเหมาะสมกับระดับวัย หรือความสามารถของนักเรียน มีภาพประกอบมีการวางแบบฟอร์มที่ดี มีที่ว่างเหมาะสำหรับการฝึกเขียน ใช้เวลาเหมาะสมสำหรับฝึกเขียน ท้าทายความสามารถของผู้เรียนและสามารถนำไปฝึกด้วยตนเองได้ และเป็นสิ่งที่น่าสนใจกล้าแสดงความสามารถ

วิมลรัตน์ สุนทรโรจน์ (2545 : 131) ได้กล่าวว่า ลักษณะแบบฝึกที่ดีควรเป็นสิ่งที่นักเรียนเคยเรียนมาแล้ว มีความเหมาะสมกับระดับวัยหรือความสามารถของผู้เรียน มีคำชี้แจงที่สั้นเข้าใจง่าย เวลาในการทำกิจกรรมเหมาะสมเป็นสิ่งที่น่าสนใจท้าทายให้นักเรียนแสดงออก เปิดโอกาสให้นักเรียนตอบทั้งตอบอย่างจำกัดและเลือกตอบอย่างเสรี มีคำสั่งและตัวอย่างไม่ยาว ใช้ภาษาเข้าใจง่าย ใช้หลักจิตวิทยา ฝึกให้คิดได้เร็ว ปลูกความสนใจ มีหลายรูปแบบและสามารถศึกษาด้วยตนเองได้

สรุปได้ว่า แบบฝึกทักษะที่ดี ผู้สร้างแบบฝึกจะต้องยึดหลักจิตวิทยา ใช้ภาษาที่ง่าย เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน มีกิจกรรมหลากหลาย มีคำชี้แจง คำอธิบาย และคำแนะนำในการใช้แบบฝึกทักษะที่ชัดเจนเข้าใจง่าย เป็นสิ่งที่ท้าทาย ใช้เวลาในการฝึกไม่นาน

4. จิตวิทยาเกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกทักษะ

ได้มีผู้กล่าวถึงหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการสร้างแบบฝึกทักษะไว้หลายท่าน ดังนี้

สุจริต เพียรชอบ และสายใจ อินทร์พรพย์ (2536 : 52-62) กล่าวว่า ในการสร้างแบบฝึกเพื่อใช้ทักษะอย่างมีประสิทธิภาพนั้น ต้องใช้หลักการทางจิตวิทยาประกอบ

เพื่อให้แบบฝึกนั้นมีคุณสมบัติเหมาะสมที่จะนำไปใช้กับนักเรียน ให้เหมาะสมกับวัย ความสามารถความสนใจของนักเรียน ซึ่งหลักจิตวิทยาที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนสามารถนำมาในการสร้างแบบฝึก ได้แก่ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ต้องคำนึงถึงอยู่เสมอว่านักเรียนแต่ละคนมีความรู้ ความถนัด ความสามารถ ความสนใจแตกต่างกันในการสร้างแบบฝึก จึงควรพิจารณาให้เหมาะสม ไม่ง่ายเกินไปสำหรับเด็กเก่ง และไม่ยากเกินไปสำหรับเด็กอ่อน ในการสร้างแบบฝึกควรมีทั้งที่ฝึกเป็นรายบุคคลและฝึกเป็นกลุ่ม การฝึกเป็นกลุ่มควรให้เด็กเก่งคละเด็กอ่อน เพื่อให้เด็กเก่งช่วยเด็กอ่อน การเรียนรู้โดยการฝึกฝน (Law of Exercise) ธอร์นไคค์ (Thorndike) ได้กล่าวว่า การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีก็ต่อเมื่อ ได้มีการฝึกฝนหรือกระทำซ้ำ ๆ ฉะนั้นในการสร้างแบบฝึกจึงควรสร้างแบบฝึก เพื่อให้ให้นักเรียนในเรื่องหนึ่ง ๆ ซ้ำ ๆ กับหลายครั้ง โดยแบบฝึกมีลักษณะหลายรูปแบบไม่ให้นักเรียนเกิดความเบื่อหน่าย อันจะส่งผลทำให้เข้าใจในการฝึกทดลอง และจะไม่เกิดการเรียนรู้เท่าที่ควร กฎแห่งผล (Law of Effect) เมื่อนักเรียนได้เรียนไปแล้ว นักเรียนย่อมต้องการทราบผลการเรียนของตน เมื่อให้นักเรียนทำแบบฝึกหัดหรือทำงานใด ๆ แล้วควรเฉลยหรือตรวจให้นักเรียนทราบผลโดยเร็ว ฉะนั้นแบบฝึกที่สร้างขึ้นควรมีค่าเฉลยเพื่อให้นักเรียนสามารถทราบผลโดยเร็ว หรือนักเรียนสามารถตรวจคำตอบได้เองเพื่อจะได้ทราบข้อบกพร่องของตนเอง และแรงจูงใจ (Motivation) ในการสร้างแบบฝึกที่น่าสนใจเป็นการสร้างแรงจูงใจให้เด็กอยากทำ จึงควรทำแบบฝึกหัดจากยากไปหาง่าย เพื่อเปิดโอกาสให้นักเรียนพบกับความสำเร็จและอยากที่จะทำแบบฝึกหัดต่อไป นอกจากนี้แบบฝึกหัดควรเป็นแบบสั้น ๆ เพื่อไม่ให้นักเรียนเบื่อหน่าย ควรมีแบบฝึกหลายรูปแบบไม่ซ้ำซาก เช่น อาจจัดแบบฝึกหัดในลักษณะของเกมกิจกรรมในสถานการณ์ต่าง ๆ ที่แปลกใหม่ที่น่าสนใจ และสนุกสนานเหมาะสมกับวัยและความต้องการของเด็ก

พรณี ชูทัยเงินจิต (2538 : 434) ได้กล่าวถึงแนวคิดของกาเย่ ไว้ว่า การเรียนรู้มีลำดับขั้น ดังนั้นก่อนที่จะสอนเด็กแก้ปัญหาได้นั้น เด็กจะต้องเรียนรู้ความคิดรวบยอดหรือกฎเกณฑ์มาก่อน ซึ่งในการสอนให้เด็กได้ความคิดรวบยอดหรือกฎเกณฑ์นั้นจะทำให้เด็กเป็นผู้สรุปความคิดรวบยอดด้วยตนเอง แทนที่จะเป็นผู้บอก

สุนันทา สุนทรประเสริฐ (2544 : 4-5) ได้กล่าวถึงแนวคิดของบลูม ว่าธรรมชาติผู้เรียนแต่ละคนที่มีความแตกต่างกัน ผู้เรียนจะสามารถเรียนรู้ไว้ว่าเนื้อหาในหน่วยย่อยต่าง ๆ ได้โดยใช้เวลาเรียนที่แตกต่างกัน ดังนั้น การสร้างแบบฝึกจึงต้องมีการกำหนดเงื่อนไขที่จะช่วยให้ผู้เรียนทุกคนสามารถผ่านลำดับขั้นตอนทุกหน่วยการเรียนรู้ได้ ถ้านักเรียนได้เรียนตามอัตราการเรียนของตนก็จะทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จมากขึ้น

สรุปได้ว่า ในการสร้างแบบฝึกทักษะผู้สร้างแบบฝึกทักษะ ควรคำนึงถึงหลักจิตวิทยา เพราะจะต้องคำนึงถึงการนำไปใช้ ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความสามารถ ความสนใจและวัยของผู้เรียน ต้องมีการฝึกบ่อย ๆ จะได้เกิดความจำที่คงทน และจะต้องสร้างแบบฝึกจากง่ายไปหายากเพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนเกิดความมั่นใจในการทำแบบฝึกครั้งต่อ ๆ ไป ผู้วิจัยได้ใช้หลักจิตวิทยาการสร้างแบบฝึกของกาเย มาปรับใช้ในการสร้างแบบฝึกทักษะ การเขียนสะกดคำของนักเรียน

5. หลักการสร้างแบบฝึกทักษะ

การสร้างแบบฝึกทักษะให้มีประสิทธิภาพต้องมีหลักการสร้างที่สอดคล้องกับลักษณะที่ดีของแบบฝึกทักษะด้วย ซึ่งในเรื่องนี้ได้มีผู้เสนอแนะไว้ดังนี้

รูกโรจน์ แก้วอุไร : <http://dit.dru.ac.th/home/023/cai/07.htm> : (สืบค้น 19 มิถุนายน 2552) ได้กล่าวถึง หลักการออกแบบแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ 9 ขั้นตอน ตามแนวคิดของกาเยไว้ดังนี้

1. เร่งเร้า กระตุ้น และดึงดูดความสนใจ (Gain Attention) ของผู้เรียน เป็นการช่วยให้ผู้เรียนสามารถรับสิ่งเร้า หรือสิ่งที่จะเรียนรู้ได้ดี
2. บอกวัตถุประสงค์ (Specify Objective) ของบทเรียนให้ผู้เรียนทราบ เป็นการช่วยให้ผู้เรียนได้รับรู้ความคาดหวัง
3. ทบทวนความรู้เดิม (Activate Prior Knowledge) หรือการกระตุ้นให้ระลึกถึงความรู้เดิม เป็นการช่วยให้ผู้เรียนดึงข้อมูลเดิมที่อยู่ในหน่วยความจำระยะยาวให้มาอยู่ในหน่วยความจำเพื่อการใช้งาน (working memory) ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความพร้อมในการเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม
4. นำเสนอเนื้อหาใหม่ หรือสิ่งเร้าใหม่ (Present New Information) ผู้สอนควรจัดสิ่งเร้าให้ผู้เรียนเห็นลักษณะสำคัญของสิ่งเร้านั้นอย่างชัดเจน เพื่อความสะดวกในการเลือกรับรู้ของผู้เรียน
5. ชี้แนะแนวทางการเรียนรู้ (Guide Learning) หรือการจัดระบบข้อมูล ให้มีความหมาย เพื่อช่วยให้ ผู้เรียนสามารถทำความเข้าใจกับสาระที่เรียนได้ง่ายและเร็ว

6. กระตุ้นการตอบสนองบทเรียน (Elicit Response) หรือกระตุ้นให้ผู้เรียนแสดงความสามารถ เพื่อให้ผู้เรียนมีโอกาสตอบสนองต่อสิ่งเร้าหรือสาระที่เรียน ซึ่งจะช่วยให้ทราบถึงการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในตัว ผู้เรียน

7. ให้ข้อมูลย้อนกลับ (Provide Feedback) เป็นการให้การเสริมแรงแก่ผู้เรียน และข้อมูลที่เป็นประโยชน์กับผู้เรียน

8. การประเมินผลการแสดงออก (Assess Performance) ของผู้เรียน เพื่อช่วยให้ผู้เรียนทราบว่าตนเองสามารถบรรลุวัตถุประสงค์ได้มากน้อยเพียงใด

9. สรุปและนำไปใช้ (Review and Transfer) เป็นการส่งเสริมความคงทนและการถ่ายโอนการเรียนรู้ โดยการให้โอกาสผู้เรียนได้มีการฝึกฝนอย่างพอเพียง และในสถานการณ์ที่หลากหลาย เพื่อช่วยให้ ผู้เรียนเกิดความเข้าใจที่ลึกซึ้งขึ้น และสามารถถ่ายโอนการเรียนรู้ไปสู่สถานการณ์อื่น ๆ ได้

สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2539 : 146) ได้กล่าวถึงขั้นตอนการสร้างแบบฝึกทักษะ ดังนี้

1. วิเคราะห์เนื้อหาหรือทักษะที่เป็นปัญหาออกเป็นเนื้อหาหรือทักษะย่อยๆ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบและแบบฝึกหัด

2. พิจารณาวัตถุประสงค์ รูปแบบและขั้นตอนการใช้แบบฝึก เช่น การนำแบบฝึกไปใช้อย่างไรและในแต่ละชุดประกอบด้วยอะไรบ้าง

3. สร้างแบบทดสอบ ซึ่งอาจมีแบบทดสอบเชิงสำรวจแบบทดสอบเพื่อวินิจฉัยข้อบกพร่องของแบบทดสอบความก้าวหน้าเฉพาะเรื่อง เฉพาะตอนแบบทดสอบที่สร้างขึ้นจะต้องสอดคล้องกับเนื้อหาหรือทักษะที่วิเคราะห์ไว้ในตอนที่ 2

4. สร้างแบบฝึกหัด เพื่อใช้พัฒนาทักษะย่อยและทักษะในแต่ละบทจะมีคำถาม ให้นักเรียนตอบ การกำหนดรูปแบบขนาดของบท พิจารณาตามความเหมาะสม

5. สร้างบัตรอ้างอิง เพื่อใช้อธิบายคำตอบหรือแนวทางการตอบแต่ละเรื่อง การสร้างบัตรอ้างอิงนี้อาจทำเพิ่มเติมได้เมื่อนำแบบฝึกหัดไปทดลองใช้แล้ว

6. สร้างแบบบันทึกความก้าวหน้าเพื่อให้นักเรียนบันทึกผลการทดสอบหรือผลการเรียนโดยจัดทำเป็นตอน เป็นเรื่อง เพื่อให้เห็นความก้าวหน้าเป็นระยะ ๆ สอดคล้องกับแบบทดสอบความก้าวหน้า

7. นำแบบทดสอบไปทดลองใช้เพื่อหาข้อบกพร่อง คุณภาพของแบบฝึก และคุณภาพของแบบทดสอบ

8. ปรับปรุงแก้ไข

9. รวบรวมเป็นชุดจัดทำคำชี้แจง คู่มือการใช้ สารบัญ เพื่อใช้ประโยชน์

ต่อไป

วรินทร์า วัชรสิงห์ (2537 : 11-92) ได้เสนอแนะ เทคนิคในการสร้างแบบฝึก ไว้ดังนี้

1. เทคนิคการยกตัวอย่าง ผู้สอนควรยกตัวอย่างง่าย ๆ เพื่อให้เกิดความเข้าใจได้รวดเร็วและถูกต้อง ควรยกตัวอย่างหลาย ๆ แบบ เพื่อให้นักเรียนเกิดความสนใจและเข้าใจมากยิ่งขึ้น

2. เทคนิคการใช้วัสดุประกอบการทำแบบฝึก ให้ผู้เรียนช่วยทำวัสดุประกอบการเรียนเพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติจริงเป็นการพัฒนาทักษะทางกายและทำให้ผู้เรียนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ส่วนครูผู้สอนควรรู้จักเลือกใช้วัสดุจากสิ่งแวดล้อมหาง่ายและประหยัด ให้เหมาะสมกับเนื้อหา ระบบเศรษฐกิจและสังคม วัสดุที่ใช้ไม่จำเป็นต้องเป็นวัสดุที่หายากและราคาแพง

3. เทคนิคการสร้างและการใช้ภาพประกอบการเรียน การใช้ภาพหลายเส้นง่าย ๆ ผู้สอนควรฝึกการเขียนหลายเส้นง่าย ๆ เพราะเมื่อเรียนไปวาดภาพไปก็จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายยิ่งขึ้น ยิ่งการทำแบบฝึกหัดที่มีรูปภาพประกอบด้วยยิ่งทำให้ผู้เรียนเข้าใจง่ายและเพลิดเพลิน หรืออาจใช้ภาพสำเร็จรูปประกอบการสอนเพราะผู้สอนบางคนไม่สามารถวาดวาดหลายเส้นได้ ก็อาจใช้ภาพสำเร็จรูปที่ตัดมาจากหนังสือพิมพ์ วารสาร การเตรียมภาพประกอบการสอนล่วงหน้า จะทำให้ประหยัดเวลาในการอธิบาย

4. เทคนิคในด้านนันทนาการ การใช้เพลงประกอบการสอนและการทำแบบฝึก จะช่วยกล่อมเกลาคใจ ทำให้ผู้เรียนไม่เคร่งเครียดจนเกินไป และสามารถใช้เพลงที่ร้องนั้นมาตอบคำถามในแบบฝึกได้ ถ้าประพันธ์ประเภทร้อยกรองสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการทำแบบฝึกได้เช่นเดียวกัน กล่าวคือ สามารถนำมาตอบปัญหาต่าง ๆ ในการทำแบบฝึกได้เช่นกัน และการใช้เกมประกอบ ครูควรศึกษาเกมที่ใช้ประกอบการสอนในห้องเรียน และเกมลับสมองโดยทั่วไป มักจะเป็นเกมที่สั้นและง่าย ใช้เวลาน้อย ผู้สอนอาจใช้เกมสรุปมโนคติ (Concept) หรือใช้ฝึกทักษะก็ได้

สรุปได้ว่า การสร้างแบบฝึกทักษะควรยึดปัญหาที่เกิดขึ้นกับนักเรียน ตั้งจุดประสงค์ในการฝึกว่าต้องการฝึกทักษะใด เนื้อหาใด ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างไรบ้าง แล้วลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนอย่างมีระบบ เมื่อได้แบบฝึกที่ดีแล้ว แบบฝึกทักษะจะต้องไม่ยาก ไม่ง่ายเกินไป ควรคำนึงถึงความสามารถของเด็กและต้องเรียงลำดับจากง่ายไปหายาก และควรมีภาพประกอบนักเรียนจะได้มีความเพลิดเพลินในการทำกิจกรรม

6. ประโยชน์ของแบบฝึกทักษะ

แบบฝึกทักษะเป็นสิ่งที่ช่วยให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมต่าง ๆ ได้ด้วยตนเอง ซึ่งเป็นการฝึกด้วยการกระทำจริง จึงทำให้ผู้เรียนจดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ดี และนำไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์เดียวกันหรือใกล้เคียงได้ และแบบฝึกทักษะยังเป็นการฝึกให้ผู้เรียนได้ทำกิจกรรมจริง จึงทำให้จดจำสิ่งที่เรียนรู้ได้ดี และนำไปใช้แก้ปัญหาในสถานการณ์เดียวกันหรือใกล้เคียงกันได้ เพราะได้ฝึกทำกิจกรรมมาโดยตรงจากการทำแบบฝึกทักษะ และนักการศึกษาได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกทักษะไว้ดังต่อไปนี้

อดุลย์ ภูปลื้ม (2539 : 24 - 25) กล่าวว่า ประโยชน์ของแบบฝึก คือ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจบทเรียน ช่วยให้อ่านเนื้อหา และคำศัพท์ต่าง ๆ ได้คงทน ทำให้ทราบความก้าวหน้าของตนเอง ทำให้ครูประหยัดเวลา และทำให้นักเรียนสามารถนำภาษาไปใช้สื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ประทีป แสงเปี่ยมสุข (2538 : 53) กล่าวว่าแบบฝึกมีประโยชน์ คือ เป็นอุปกรณ์ช่วยลดภาระของครู ช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในการใช้ภาษาได้ดีขึ้น ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ช่วยเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน เป็นเครื่องมือวัดผลการเรียนหลังจากเรียนบทเรียน ช่วยให้ผู้ครูมองเห็นปัญหาต่าง ๆ ของนักเรียนได้ชัดเจน และช่วยให้ผู้เรียนเห็นความก้าวหน้า

บุพา ยิ้มพงษ์ (2522 : 27) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของแบบฝึกเสริมทักษะไว้ดังนี้

1. เป็นส่วนเพิ่มเติม หรือเสริมหนังสือในการเรียนทักษะ
2. ช่วยเสริมทักษะการใช้ภาษาให้ดีขึ้น แต่ทั้งนี้จะต้องอาศัยการส่งเสริมและความเอาใจใส่จากครูผู้สอนด้วย
3. ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะการให้นักเรียนทำแบบฝึกเสริมทักษะที่เหมาะสมกับความสามารถของเขา จะช่วยให้นักเรียนประสบความสำเร็จทางด้านจิตใจมากขึ้น

4. แบบฝึกเสริมทักษะช่วยให้ภาษาคงทน ลักษณะการฝึกที่จะช่วยให้เกิดผลคือกล่าว ได้แก่ ฝึกทันทีหลังจากได้เรียนรู้ในเรื่องนั้น ฝึกซ้ำกันหลาย ๆ ครั้ง และเน้นเฉพาะในเรื่องที่ฝึก

5. การให้นักเรียนทำแบบฝึกหัด ช่วยให้ครูมองเห็นจุดเด่นหรือจุดบกพร่องของนักเรียนได้ชัดเจน ซึ่งจะช่วยให้ครูดำเนินการปรับปรุงแก้ไขปัญหานั้น ๆ ได้ทันที่

6. แบบฝึกเสริมทักษะที่จัดพิมพ์ไว้เรียบร้อยแล้ว จะช่วยให้ครูประหยัดแรงงานและเวลาในการเตรียมแบบฝึก ในด้านผู้เรียนก็ไม่ต้องเสียเวลาในการลอกแบบฝึก ทำให้ได้เวลาและมีโอกาสฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ได้มากขึ้น

จากความเห็นที่นักการศึกษาได้กล่าวมาสรุปได้ว่า การใช้แบบฝึกเสริมทักษะประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนนั้น มีประโยชน์ต่อครูและผู้เรียนมาก เพราะแบบฝึกสามารถนำไปใช้แทนครูได้และผู้เรียนสามารถวัดผลการเรียนรู้ของตนเองได้ ทำให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เพราะแบบฝึกเสริมทักษะสามารถใช้ฝึกฝนหรือแก้ไขปัญหาให้แก่นักเรียนได้

7. การหาประสิทธิภาพและดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะ

7.1 การทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ

การทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะมีความสำคัญมากจะขาดเสียไม่ได้ เพราะเป็นการทำให้ผู้สร้างแบบฝึกเสริมทักษะมีความมั่นใจว่าเนื้อหาสาระในแบบฝึกเสริมทักษะถูกต้อง เหมาะสม เข้าใจง่าย มากน้อยเพียงใด

ฉลองชัย สุรวัฒนบุรณ (2528 : 214-215) กล่าวว่า การทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึก ตรงกับภาษาอังกฤษว่า "Developmental Testing" การตรวจสอบเพื่อให้งานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ หมายถึง การนำแบบฝึกไปทดลองใช้ (Try Out) เพื่อปรับปรุงและนำไปทดลองสอนจริง (Rrial Run) นำผลที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขเสร็จแล้วจึงผลิตออกมาเป็นจำนวนมากหรือใช้สอนในชั้นเรียนปกติได้

การทดลองใช้ หมายถึง การนำแบบฝึกที่ผลิตขึ้นไปทดลองใช้ตามขั้นตอนที่กำหนด เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพของแบบฝึกให้เท่ากับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

การทดลองใช้จริง หมายถึง การนำแบบฝึกที่ทดลองใช้และปรับปรุงแล้วไปสอนจริงในชั้นเรียนหรือสถานการณ์การเรียนที่แท้จริง

การยอมรับประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะ ประสิทธิภาพของสื่อการสอนที่ผลิตได้นั้นกำหนดไว้ 3 ระดับ คือ

1. สูงกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของสื่อสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ มีค่าเกิน 2.5% ขึ้นไป
2. เท่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของสื่อเท่ากันหรือสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ไม่เกิน 2.5%
3. ต่ำกว่าเกณฑ์ เมื่อประสิทธิภาพของสื่อต่ำกว่าเกณฑ์ แต่ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ 2.5% ถือว่ายังมีประสิทธิภาพที่ยอมรับได้

อิทธิพร ศรียมก (2525 : 245-252) กล่าวถึงความจำเป็นในการหา ประสิทธิภาพของชุดการสอน ดังนี้

1. เพื่อความมั่นใจว่า ชุดกิจกรรมที่สร้างขึ้นมา มีคุณภาพ
2. เพื่อความแน่ใจว่าชุดการสอนนั้นสามารถทำให้การจัดการเรียนการสอน บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง
3. ถ้าผลิตชุดการสอนออกมาเป็นจำนวนมาก การทดสอบหาค่าประสิทธิภาพ จะเป็นหลักประกันว่าเมื่อผลิตออกมาแล้วใช้ได้ มิฉะนั้นจะเสีย เงิน แรง เวลา เพราะผลิต ออกมาแล้วใช้ไม่ได้

7.2 การหาดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะ

การหาดัชนีประสิทธิผลของแบบฝึกทักษะเป็นการนำเอาแบบฝึกทักษะ ทดลองใช้กับนักเรียนตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ แล้วนำเอาข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไข ได้มีผู้ กล่าวถึงการทดสอบประสิทธิภาพแบบฝึกทักษะ ไว้ดังนี้

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537 : 190-195) ได้กล่าวถึงการทดสอบประสิทธิผล ของแบบฝึกทักษะ เป็นการตรวจสอบพัฒนาการเพื่อให้ดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ กระทำ ได้โดยนำแบบฝึกไปทดลองใช้ เพื่อปรับปรุงแล้วนำไปสอนจริง นำผลที่ได้ไปปรับปรุงแก้ไข การทดสอบประสิทธิภาพของแบบฝึกเป็นความจำเป็นที่ต้องทดสอบประสิทธิภาพ เพื่อเป็น การประกันว่าจะมีประสิทธิภาพจริงตามที่มุ่งหวัง ก่อนนำแบบฝึกไปใช้ครูจึงควรมั่นใจว่าแบบ ฝึกนั้นมีประสิทธิภาพในการช่วยนักเรียนเกิดการเรียนรู้จริง การทดสอบประสิทธิภาพ ตามลำดับขั้นตอนทำให้เราได้แบบฝึกที่มีคุณค่าทางการสอนจริงตามเกณฑ์ที่กำหนด เหมือนดัง ความหมายของเกณฑ์ประสิทธิภาพ ว่า ระดับประสิทธิภาพของแบบฝึกทักษะช่วยให้ผู้เรียน เกิดการเรียนรู้ เป็นระดับที่ผู้สร้างเกิดความพึงพอใจ หากแบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพถึง ระดับนั้นแล้วจะมีคุณค่าที่จะนำไปใช้สอนได้ จากความหมายดังกล่าวพอที่จะวิเคราะห์ได้ว่า การสร้างแบบฝึกทักษะต้องมีจุดประสงค์ เนื้อหาวิชา กระบวนการเรียนรู้ เกณฑ์มาตรฐาน

เป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่จะทำให้แบบฝึกทักษะมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพของแบบฝึก
ได้จาก E1 และ E2 เป็นตัวเลขแรกและหลัง ตัวเลขใดใกล้เคียง 100 มากถือว่ามี
ประสิทธิภาพมากขึ้น และเกณฑ์ใช้ในการพัฒนาการรับรองมาตรฐานประสิทธิภาพของแบบ
ฝึกทักษะในการหาประสิทธิภาพแบบนี้อยู่ในระดับ 80/80 ขึ้นไปจึงถือว่ามีประสิทธิภาพ
สามารถนำไปใช้กับการเรียนการสอนได้

เพ็ญ กิจระการ (2544 : 1-2) ได้กล่าวถึงดัชนีประสิทธิผลของสื่อว่า เมื่อมี
การประเมินสื่อการสอนที่ผลิตขึ้นมา เรามักจะดูประสิทธิผลทางการสอนและการวัดผล
ประเมินผลทางสื่อั้นตามปกติอยู่แล้ว จะเป็นการประเมินความแตกต่างของคะแนนใน 2
ลักษณะ คือความแตกต่างของคะแนนทดสอบก่อนเรียนและคะแนนทดสอบหลังเรียน หรือ
เป็นการทดสอบความแตกต่างเกี่ยวกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่ม
ควบคุม ในทางปฏิบัติส่วนมากจะเน้นที่ผลของความแตกต่างที่แท้จริงมากกว่าผลของความ
แตกต่างทางสถิติ แต่ในบางกรณีจะเป็นการเปรียบเทียบคะแนนหลังเรียนระหว่างกลุ่ม 2 กลุ่ม
แต่เมื่อเปรียบเทียบคะแนนหลังเรียนระหว่างกลุ่มทั้งสอง ปรากฏว่าไม่มีความแตกต่าง ซึ่งไม่
สามารถระบุได้ว่าเกิดขึ้นเพราะตัวแปรทดลองหรือไม่

จากความเห็นที่นักการศึกษาได้กล่าวมาสรุปได้ว่า ดัชนีประสิทธิผลสามารถนำมา
ประเมินสื่อการเรียนการสอน โดยการทดสอบก่อนเรียน ซึ่งเป็นตัววัดว่าผู้เรียนมีความรู้
พื้นฐานในระดับใด และหลังเรียนคะแนนที่ได้จากการทดสอบมาแปลงให้เป็นร้อยละหากค่า
คะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ โดยใช้สูตร ดังนี้ (เพ็ญ กิจระการ, 2544 : 44-51)

$$E.I. = \frac{\text{ผลรวมของคะแนนหลังเรียนของทุกคน} - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนของทุกคน}}{(\text{จำนวนนักเรียน} \times \text{คะแนนเต็ม}) - \text{ผลรวมของคะแนนก่อนเรียนของทุกคน}}$$

ค่าดัชนีประสิทธิผลจะต้องมีค่าอยู่ระหว่าง - 1.00 ถึง 1.00

ความพึงพอใจ

1. ความหมายของความพึงพอใจ

ได้มีผู้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ดังนี้

ปิยวรรณ ตั้งจันทราพร (2547 : 56) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ

ไว้ว่า ความพึงพอใจที่สืบเนื่องมาจากทัศนคติด้านต่างๆ ที่มีการปฏิบัติงานซึ่งเกิดจาก
องค์ประกอบอื่น ๆ เช่น ความมั่นคง ปลอดภัย ความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ผลตอบแทน

เพื่อนร่วมงาน ตลอดจนสนองความต้องการของบุคคล ความพึงพอใจทำให้บุคคลเกิดความสบายใจ เกิดความสุข เป็นผลดีต่อการทำงาน

สุกสิริ โสมาเกตู (2544 : 48) ได้ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่สามารถลดความเครียดของผู้ที่ทำงานให้ลดน้อยลง ถ้าเกิดความเครียดมากจะทำให้เกิดความไม่พอใจในการทำงาน และความเครียดนี้มีผลมาจากความต้องการของมนุษย์ เมื่อนมนุษย์มีความต้องการมากจะเกิดปฏิกิริยาเรียกร้องหาวิธีตอบสนอง ความเครียดก็จะน้อยลงหรือหมดไป ความพึงพอใจก็จะมากขึ้น ความพึงพอใจเป็นความรู้สึกส่วนตัวของบุคคลในการปฏิบัติงาน ซึ่งมีความหมายกว้างรวมถึงความพึงพอใจในสภาพแวดล้อมทางกายภาพด้วย การมีความสุขที่ทำงานร่วมกับคนอื่นที่เข้ากันได้มีทัศนคติต่องานด้วย

พงศ์ ทรกาล (2540 : 40-62) กล่าวว่าความพึงพอใจในการทำงานเป็นความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก และเป็นสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงาน ตลอดจนทำให้เกิดความพึงพอใจ มีความกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่น มีขวัญกำลังใจในการทำงานความพึงพอใจเป็นผลที่เกิดจากทัศนคติหลายประการ ที่คนมีต่องานของเขา ต่อองค์กรประกอบอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับงานต่อชีวิตของเขาเองโดยทั่วไป

สมศักดิ์ คงเที่ยง และอัญชติ โพธิ์ทอง (2542 : 278 - 279) กล่าวว่า

1. ความพึงพอใจเป็นผลรวมของความรู้สึกของบุคคลเกี่ยวกับระดับความชอบหรือไม่ชอบต่อสภาพต่างๆ

2. ความพึงพอใจเป็นผลของทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบต่างๆ

3. ความพึงพอใจในการทำงานเป็นผลมาจากการปฏิบัติงานที่ดี และสำเร็จจนเกิดความภูมิใจ และได้ผลตอบแทนในรูปแบบต่างๆ ตามที่หวังไว้

ปรีชาพร วงศ์นุศรโรจน์ (2546 : 130) ได้ให้ความหมายความพึงพอใจไว้ว่า ความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงานทางบวก เป็นความสุขของบุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติงานและได้รับผลตอบแทน คือ ผลที่เป็นความพึงพอใจที่ทำให้บุคคลเกิดความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงานมีขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของการทำงาน รวมทั้งการส่งผลต่อความสำเร็จและเป็นไปตามเป้าหมายขององค์กร

กิติมา ปริศิตติก (2529 : 321 - 322) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจหมายถึง ความรู้สึกชอบหรือพอใจที่มีต่อองค์ประกอบและสิ่งจูงใจในด้านต่าง ๆ ของงานและเขาได้รับ การตอบสนองความต้องการของเขา

จากนักการศึกษาได้ให้ความหมายของความพึงพอใจ สรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ทำให้เกิดความรัก ความชอบ แล้วทำให้เกิดความสุข เมื่อมีความรัก ความชอบ ความสุข แล้วการปฏิบัติต่อสิ่งนั้นย่อมเกิดผลไปในทางบวกด้วย เป็นความรู้สึก ส่วนตัวของแต่ละบุคคล

2. แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.1 การปฏิบัติงานทุกสิ่งทุกอย่าง ผู้ปฏิบัติงานจะต้องมีแรงจูงใจหรือมีความพึงพอใจจึงจะประสบผลสำเร็จได้ด้วยดี และได้มีนักการศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าและตั้งทฤษฎีเกี่ยวกับการจูงใจในการปฏิบัติงาน

ศุภสิริ โสมาเกต (2544 : 49) ได้ทำการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับมูลเหตุที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการทำงาน ดังนี้

1. งานควรมีความสัมพันธ์กับความปรารถนาส่วนตัวของงานนั้นจะมีความหมายสำหรับผู้ทำ
2. งานนั้นต้องมีการวางแผนและวัดความสำเร็จได้ โดยใช้ระบบการทำงาน และการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ

3. เพื่อให้ได้ผลในการสร้างสิ่งจูงใจภายในเป้าหมายของงานจะต้องมีลักษณะดังนี้

- 3.1 คนทำงานมีส่วนตั้งเป้าหมาย
- 3.1 ผู้ปฏิบัติได้รับผลสำเร็จในการทำงานโดยตรง
- 3.3 งานนั้นทำให้สำเร็จได้

เมื่อนำแนวคิดนี้มาประยุกต์ใช้กับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้วิจัย ได้ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดจุดประสงค์การเรียนรู้ การเลือกวิธีแสวงหาความรู้ตามที่ตนเองถนัดและการค้นหาคำตอบ

2.2 การดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอน ความพึงพอใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะ กระตุ้นให้ผู้เรียนได้รับมอบหมายหรือต้องการปฏิบัติให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ ครูผู้สอน ซึ่งในสภาพปัจจุบันเป็นผู้อำนวยความสะดวกหรือให้คำแนะนำปรึกษา จึงต้องคำนึงถึง

ความพึงพอใจในการเรียนรู้ของผู้เรียน การทำให้ผู้เรียนเกิดความพึงพอใจในการเรียนรู้ หรือการปฏิบัติงาน

อารี พันธุ์ณี (2542 : 198) ได้กล่าวว่า ความพึงพอใจในการเรียนรู้นั้น มีผลต่อพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ครูส่งเสริมให้เด็กเกิดพฤติกรรมที่ส่งผลต่อการเรียนรู้ โดยสร้างความพึงพอใจให้เกิดแก่ผู้เรียน ดังนี้

1. การชมเชยและการคำานานี ทั้ง 2 ประการจะมีผลต่อการเรียนรู้

ของผู้เรียน

2. การทดสอบบ่อยครั้ง การทดสอบเป็นแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนใจมากขึ้น เพราะอาจหมายถึงการเลื่อนชั้น การสำเร็จการศึกษา การทดสอบบ่อยครั้งจะช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจการเรียนอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ ซึ่งจะส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงและเป็นความพึงพอใจของผู้เรียน

3. การค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเอง ควรส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้ศึกษาค้นคว้า ผู้สอนควรมีการเสนอแนะหรือกำหนดหัวข้อที่ผู้เรียนสนใจ เพื่อให้ผู้เรียนค้นคว้าเพิ่มเติมด้วยตนเอง

4. ใช้วิธีการเรียนการสอนที่แปลกใหม่ที่เร้าความสนใจ เพราะวิธีการที่แปลกใหม่ที่ผู้เรียนยังไม่ประสบมาก่อนจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการตื่นตัวและมีแรงจูงใจในการเรียนรู้มากขึ้น

5. ตั้งรางวัลสำหรับงานที่ได้รับมอบหมายเพื่อให้ผู้เรียนเกิดความพยายาม ใ้งานที่ได้รับมอบหมายประสบผลสำเร็จด้วยดี และเกิดความพึงพอใจกับความสำเร้่งนั้น ๆ

6. ยกตัวอย่างจากสิ่งที่ยังไม่เคยพบ หรือคาดไม่ถึง การยกตัวอย่าง ประกอบกิจกรรมการเรียนการสอนควรเป็นตัวอย่างที่ผู้เรียนคุ้นเคย เพื่อให้เกิดความเข้าใจใน บทเรียนได้ง่ายและเร็วขึ้น

7. เชื่อมโยงบทเรียนใหม่กับสิ่งที่เรื่ยนรู้มาก่อน การเชื่อมโยงสิ่งใหม่ สัมพันธ์กับสิ่งที่เป็นประสบการณ์เดิม จะทำให้เข้าใจได้ง่ายและชัดเจนขึ้น และจำทำให้ผู้เรียน สนใจบทเรียนยิ่งขึ้นเพราะผู้เรียนคาดหวังไว้ว่าจะนำสิ่งที่เรื่ยนไปใช้ประโยชน์และเป็นพื้นฐาน ต่อไป

8. เกมและละคร การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการปฏิบัติจริง เช่น การเล่นเกม และการแสดงละคร จะทำให้ผู้เรียนเกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน ส่งเสริม ความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียน และช่วยให้เข้าใจบทเรียนได้ดียิ่งขึ้น

9. สถานการณ์ที่ทำให้ผู้เรียนไม่พึงปรารถนา เช่น สภาพความจำเจในห้องเรียน หรือบรรยากาศในห้องเรียนที่ไม่เอื้อต่อการเรียนรู้ อาจเป็นสิ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

สมยศ นาวิการ (2521 : 155) กล่าวถึงการทำให้ผู้เรียนเกิดความ

พึงพอใจในการเรียนรู้ หรือการปฏิบัติงาน มี 2 ลักษณะดังนี้

1. ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงาน คือการตอบสนองความต้องการ ผู้ปฏิบัติงานจนเกิดความพึงพอใจ จะทำให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานที่สูงกว่า ผู้ไม่ได้รับการตอบสนอง ทักษะตามแนวความคิดดังกล่าวสามารถแสดงด้วยภาพประกอบที่ 1 ดังนี้

ภาพประกอบที่ 1 ความพึงพอใจนำไปสู่การปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ

แนวความคิดดังกล่าว ครูผู้สอนที่ต้องการพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางบรรลุผลสำเร็จ จึงต้องคำนึงถึงการจัดบรรยากาศ และสถานการณ์ รวมทั้งถืออุปการณ์การเรียนการสอนที่เอื้ออำนวยต่อการเรียน เพื่อตอบสนองความพึงพอใจของผู้เรียนให้มีแรงจูงใจในการทำกิจกรรมจนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. ผลของการปฏิบัติงานนำไปสู่ความพึงพอใจ คือความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจ และผลการปฏิบัติงานจะถูกเชื่อมโยงด้วยปัจจัยอื่น ๆ ผลการปฏิบัติงานที่ดีจะไปสู่ผลตอบแทนที่เหมาะสม ซึ่งในที่สุดจะไปสู่การตอบสนอง ความพึงพอใจ ผลการปฏิบัติงานย่อมได้รับการตอบสนองในรูปของรางวัล หรือผลตอบแทน ซึ่งแบ่งออกเป็นผลตอบแทนภายในและผลตอบแทนภายนอก โดยผ่านการรับรู้เกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทน ซึ่งเป็นตัวบ่งชี้ปริมาณของผลตอบแทนที่ผู้ปฏิบัติงานได้รับ นั่นคือ ความพึงพอใจในงานของผู้ปฏิบัติงานจะถูกกำหนดโดยความแตกต่างระหว่างผลตอบแทนที่เกิดขึ้นจริงและการรับรู้เรื่องเกี่ยวกับความยุติธรรมของผลตอบแทนที่รับรู้แล้ว ความพอใจย่อมเกิดขึ้น

จากแนวคิดทฤษฎีพื้นฐานดังกล่าว เมื่อนำมาใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอน ผลตอบแทนภายในหรือรางวัลภายใน เป็นผลด้านความรู้สึกรักของผู้เรียนที่เกิดแก่ตัว ผู้เรียนเอง เช่น ความรู้สึกต่อความสำเร็จที่เกิดขึ้นเมื่อสามารถเอาชนะความสามารถต่าง ๆ และสามารถดำเนินการภายใต้ความยุ่งยากทั้งหลายได้สำเร็จ ทำให้เกิดความภาคภูมิใจ ความมั่นใจ ตลอดจนได้รับการยกย่องจากบุคคลอื่น ส่วนผลตอบแทนภายนอกเป็นรางวัลที่ผู้อื่นจัดหาให้ มากกว่าที่ตนเองให้ตนเอง เช่น การได้รับการยกย่องชมเชยจากครูผู้สอน พ่อแม่ ผู้ปกครอง หรือแม้แต่การให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับที่น่าพอใจ

ข้อมูลพื้นฐานของโรงเรียนอนุบาลคงเมืองน้อย

ผู้วิจัยขอเสนอข้อมูลพื้นฐานโรงเรียนอนุบาลคงเมืองน้อยไว้พอสังเขปดังนี้

- ที่ตั้ง โรงเรียนอนุบาลคงเมืองน้อยตั้งอยู่ที่หมู่บ้านคงเมืองใหม่ หมู่ที่ 2 ตำบลคงเมือง อำเภอขามเฒ่าสุราษฎร์ จังหวัดมหาสารคาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามหาสารคาม เขต 2
- การจัดการศึกษา จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับ ประถม ถึง ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีทั้งหมด 8 ห้องเรียน ห้องเรียนละหนึ่งชั้นเรียน ปัจจุบันมีจำนวนนักเรียนดังนี้ ชั้นอนุบาลปีที่ 1 จำนวน 16 คน ชั้นอนุบาลปีที่ 2 จำนวน 11 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 21 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 จำนวน 214 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 24 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 20 คน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 จำนวน 16 คน และชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จำนวน 17 คน รวม 142 คน
- จำนวนบุคลากร ครูประจำการ จำนวน 10 คน ครูจ้างรายเดือน จำนวน 2 คน

ดังนี้

ชื่อ - สกุล	วุฒิการศึกษา	วิชาเอก / โท	ชั้นที่สอน
นายประยูร นางสีคุณ (ผู้อำนวยการโรงเรียน)	ค.ม.	บริการการศึกษา	ศีลธรรม ป.4-6
นางชโลธร เหล่าศรี	ค.บ.	บริหารการศึกษา	อบ. 1
นางวิบูลย์ แปลงไธย์	ค.บ.	อนุบาล / นาฏศิลป์	อบ. 2
นายขงยุทธ์ โสมสองชั้น	ค.บ.	เทคโนโลยีทางการศึกษา	ชั้น ป. 1
นางนุชนาฏ จันทร์โมลี	กศ.บ.	คหกรรมศาสตร์	ชั้น ป. 2
นางสวรรคค์ ผึ้งบรรหาร	กศ.บ.	ภาษาไทย / แขนงแนว	ชั้น ป. 3

ชื่อ - สกุล	วุฒิการศึกษา	วิชาเอก / โท	ชั้นที่สอน
นายวราธร ฝั่งบรรหาร	กศ.บ.	ประวัติศาสตร์/ภูมิศาสตร์	ชั้น ป. 4
นายปัญญา ภูเอียงแก้ว	ค.บ.	พลศึกษา	ชั้น ป. 5
นางปาริชาติ แฝงนุคดา	กศ.บ.	ศิลปะ/ประวัติศาสตร์	ชั้น ป. 6
นางเกษฎาภรณ์ ศิริสม	ค.บ.	ภาษาอังกฤษ (สอนเฉพาะ E)	ชั้น ป. 1-6
นายสำเร็จ นางสีถุณ	ค.บ.	วิทยาศาสตร์ (สอนคอมฯ, สอนวิทยาศาสตร์)	ชั้น ป. 1-6 และ ป. 4-6

4. สภาพปัญหาของนักเรียน

4.1 นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลคงเมืองน้อย มีปัญหาเกี่ยวกับการเขียนสะกดคำ เขียนคำไม่ถูกต้อง

4.2 ผลการทดสอบระดับชาติ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลคงเมืองน้อย ยังไม่อยู่ในเกณฑ์ดี (อ้างอิงในหน้า 4)

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง การเขียนสะกดคำ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 เพื่อเปรียบเทียบผลการเรียนระหว่าง ก่อนเรียนและ หลังเรียน ซึ่งมีงานวิจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้อง ดังนี้

1. งานวิจัยในประเทศ

ธนิศา เรื่องพิเศษ (2550 : 78) การวิจัยเรื่อง การพัฒนาทักษะการสะกดคำ โดยใช้แบบฝึกทักษะและกระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. แบบฝึกทักษะการสะกดคำยาก โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 86.67/84.54 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80

2. แบบฝึกทักษะการสะกดคำยาก โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบเพื่อนช่วยเพื่อน กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพเท่ากับ .76 หมายความว่า นักเรียนมีความรู้เพิ่มขึ้นหลังจากเรียนด้วยแบบฝึกทักษะการสะกดคำยาก โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ร้อยละ 76 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์

ที่ตั้งไว้ คือ ร้อยละ 60

3) การเปรียบเทียบคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน พบว่า คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 13.86 ส่วนคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียน มีคะแนนเฉลี่ย 33.82 สรุปได้ว่า นักเรียนที่เรียนตามแบบฝึกทักษะการสะกดคำยาก โดยใช้กระบวนการเรียนรู้แบบกลุ่มเพื่อนช่วยเพื่อน ที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

สมลักษณ์ สุวรรณวงศ์ (2550 : 83) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกการเขียนสะกดคำยาก กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ผลการวิจัยพบว่าการสอนการเขียนสะกดคำยากจากแผนการจัดการเรียนรู้และแบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำยาก ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 นั้น จะช่วยให้นักเรียนมีความสามารถในการเขียนสะกดคำได้สูงขึ้น “เพราะการเรียนรู้ด้วยแบบฝึกช่วยให้นักเรียนได้ฝึกทักษะในการใช้ภาษาได้ดีขึ้น ช่วยในเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล ทำให้นักเรียนประสบความสำเร็จทางจิตใจและเสริมทักษะทางภาษาให้คงทน”

ภัสรา เบื้องวงศ์ (2550 : 62) ได้วิจัยเรื่อง ชุดการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า 1) ชุดการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำ มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 2) ความพึงพอใจของผู้เรียนที่มีต่อชุดการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนสะกดคำอยู่ในระดับมาก

สมพิศ คงทรง (2549 : 122) ได้วิจัยเรื่อง การสร้างแบบฝึกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ภาษาไทยเพื่อพัฒนาทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่เรียนด้วยแบบฝึกทักษะการเขียนเชิงสร้างสรรค์มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบทั้งฉบับเท่ากับ 0.78

ฉลาด สมพงษ์ (2547 : 12) ได้ศึกษาการใช้แบบฝึกทักษะการเขียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสายธารวิทยา อำเภอกันทรลักษ์ จังหวัดศรีสะเกษ สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กลุ่มตัวอย่าง เป็นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนสายธารวิทยา จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ประกอบด้วย แผนการสอน แบบฝึกทักษะการเขียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผลการศึกษาพบว่า แบบฝึกทักษะการเขียนที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 88.64/87.37 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด นักเรียนที่เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.1

ทัศนียา แก้วคงจำ (2547 : 85) ได้วิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเขียนสะกดคำภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ชุดกิจกรรมการเขียนสะกดคำภาษาไทย สำหรับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 70/70 ตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 1
- 2) นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีความพึงพอใจที่มีต่อการเรียนวิชาภาษาไทย โดยใช้ชุดกิจกรรมการเขียนสะกดคำ ในระดับดี ตามสมมติฐานการวิจัยข้อ 2

ทิพย์วัลย์ รัชชน (2547 : 57 - 58) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาแบบฝึกการเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ผลการวิจัยพบว่า แบบฝึกการเขียนสะกดคำสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 ที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพ 87.64 / 77.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ และมีผลสัมฤทธิ์ด้านการเขียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 หลังการใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำสูงกว่าก่อนใช้แบบฝึกการเขียนสะกดคำและแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องการเขียนสะกดคำ สรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยการนำแบบฝึกเสริมทักษะการเขียนสะกดคำมาให้ นักเรียนฝึกอ่านและเขียน จะเป็นการช่วยให้นักเรียนมีความพร้อมและมีความมั่นใจในการเรียนภาษาไทยได้อย่างเต็มที่ เพราะถ้านักเรียนอ่านออกเขียนได้ นักเรียนจะต้องเป็นผู้ที่มีความมั่นใจในการเรียนในกลุ่มสาระการเรียนอื่น ๆ อีกต่อไปด้วย ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกกลุ่มสาระก็ย่อมสูงตามไปด้วย

2. งานวิจัยต่างประเทศ

เบชาเรต์ (Bouchard, 2002 : 541 - A) ได้ศึกษาความรู้เรื่องคำของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 จากความผิดพลาดในการอ่านสะกดคำแม้ว่าเขามีความพยายามอย่างมากระหว่างการอ่านและการสะกดคำแต่การปฏิบัติการณ์อ่านและการสะกดคำของนักเรียนก็มักจะยังแสดงให้เห็นความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในความถูกต้องและความผิดพลาดของคำ การวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาการสะกดคำตามความรู้เรื่องคำเชิงพัฒนาใน 4 ด้าน ผลการวิเคราะห์พบว่า การปฏิบัติงานการอ่านของนักเรียนคือการปฏิบัติงานการสะกดคำอย่างมีนัยสำคัญ และพบว่า มีผลของรายงานอย่างมีนัยสำคัญต่อระดับความรู้เรื่องคำของนักเรียน ต่อไปพบว่า ความผิดพลาดเกี่ยวข้องกับลักษณะทางอักษรวิธีที่เหมือนกันในทุกงานในที่สุด จากการศึกษาการให้คะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำของทักษะชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ของครู พบว่า

การให้คะแนนมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับการปฏิบัติจริงของนักเรียนในผลสัมฤทธิ์ทางการสะกดคำและความรู้เรื่องคำแต่ก็ยังไม่เพียงพอสำหรับการตัดสินใจในการสอน (อ้างใน ธนิกา เรื่องพิเศษ 2550 : 44 – 45)

ลาเวลล์ (Lavelle, 2002 : 817-A) ได้ทำการวิจัยเพื่อประเมินการรู้หนังสือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 คือ การประเมินเปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 20 ในความแตกต่าง 3 ด้าน กับความแตกต่าง 4 ด้าน ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ในระหว่างปีการศึกษาโดยใช้แบบวัดการรู้หนังสือ 5 ชนิด ได้แก่แบบวัดการอ่าน ความเข้าใจ คำศัพท์ในคำที่มองเห็นในหลักการพื้นฐานการเขียนคำศัพท์และการสะกดคำเชิงพัฒนา ผลการศึกษาพบว่า การประเมินต้องมุ่งเน้นวิธีการที่เราใช้แบบประเมินในบริการความสำเร็จของนักเรียนไม่ใช่มุ่งเน้นการประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่มีผลสัมฤทธิ์ต่ำ ครูควรคาดหวังประโยชน์ที่ได้รับมาจากนักเรียนทุกคนในขณะที่การศึกษาครั้งนี้ ปรากฏชัดเจนว่าได้รับประโยชน์อย่างมีนัยสำคัญใน 2 วิธีการที่แตกต่างกัน โดยภาพรวมแล้วการศึกษาครั้งนี้พบว่านักเรียนที่มีประเมินความแตกต่างกัน 4 ด้าน แตกต่างกันในด้านความรู้ในการรู้หนังสือของตนซึ่งสัมพันธ์กับแบบวัดการรู้หนังสือโดยการปฏิบัติในระดับการรู้หนังสือที่สูงขึ้น และพบว่ามีทิศทางความก้าวหน้าทางการรู้หนังสือของนักเรียนไม่แตกต่างกันระหว่างทั้ง 2 กลุ่ม โดยความก้าวหน้าของทั้ง 2 กลุ่มเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามในตอนปลายปีความก้าวหน้าในการรู้หนังสือของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้รับผลจากปริมาณและจังหวะเวลาของความแตกต่างของแบบประเมินในปีการศึกษานั้นและจากการสอนตามลำดับ (อ้างใน สมถักษณ์ สุวรรณวงศ์ 2550 : 43)

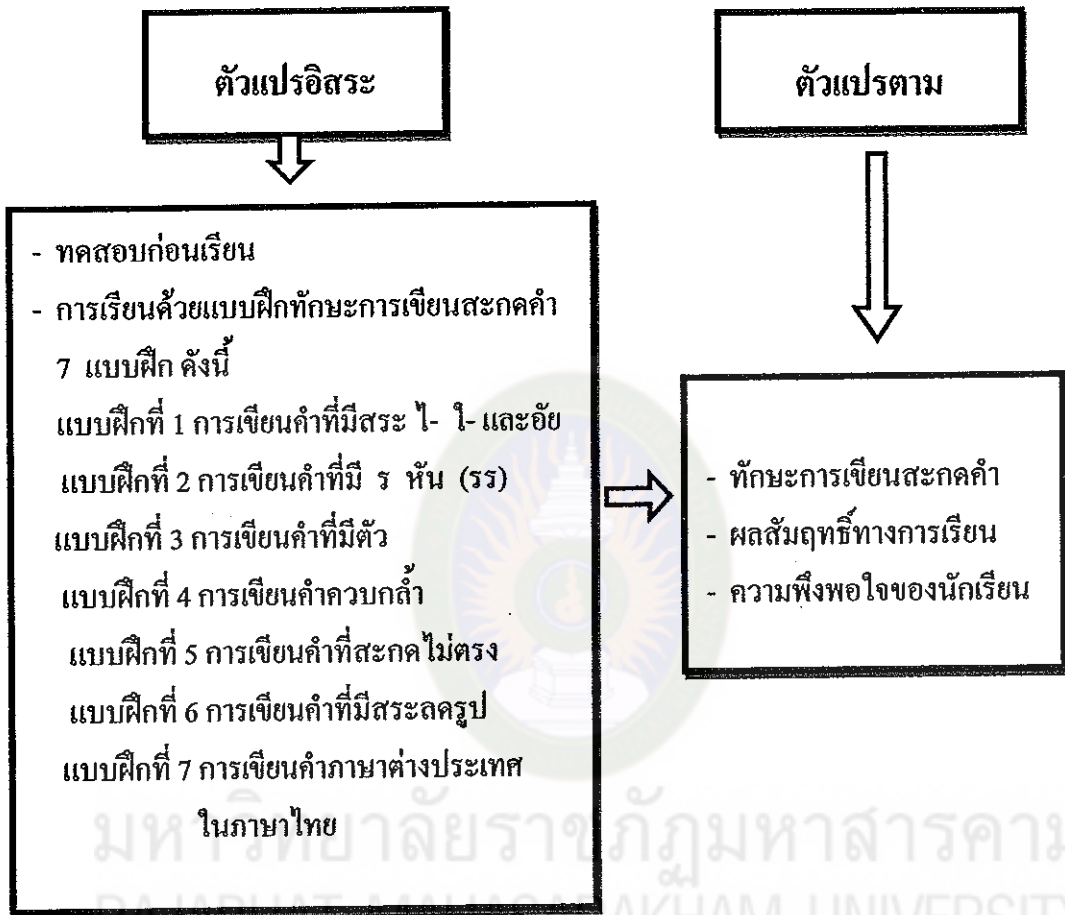
แอดเลอร์ (Adler, 2002 : 117 – A) ได้วิจัยบทบาทการปฏิบัติพัฒนาการเขียนกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ในวิชาการเขียนเชิงสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาความเข้าใจในระดับที่แตกต่างของวัยรุ่น และเพื่อพัฒนาผู้เรียนในการเขียนเชิงสร้างสรรค์ โดยวิจัยกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ที่เรียนวิชาเลือกการเขียนเชิงสร้างสรรค์ ที่อาศัยใน 3 ชุมชนชานเมืองนิวยอร์ก มีผู้ร่วมวิจัย คือครู 4 คน และนักเรียน 24 คน โดยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย ครูจะเปิดวิสัยทัศน์และคอยช่วยเหลือผู้เรียน พบว่า ผู้วิจัยได้ช่วยให้นักเรียนเข้าใจในวิชาการ นักเรียนมีภาวะอารมณ์ที่มีจินตนาการสูง ส่งผลให้การปฏิบัติกรเขียนเชิงสร้างสรรค์พัฒนาขึ้น (อ้างใน สมพิศ คงทรง, 2549 : 90)

ฮากันสัน (Hakanson, 2001 : 1) ได้ศึกษาผลการเรียนการสอนการสะกดคำในบริบทที่มีต่อนักเรียน จำนวน 17 คน ในห้องเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งมีความสามารถในการสะกดคำจากคำไปจนถึงสูงใช้เวลาฝึก 10 สัปดาห์ ไม่มีการสอนสะกดคำโดยตรง แบบทดสอบก่อนและหลังการสอนใช้เปรียบเทียบผลของความรู้ทางการสะกดคำทั่วไปของนักเรียนนอกเวลาสอน ผลการทดสอบก่อนและหลังการสอนแสดงให้เห็นว่าการฝึกสะกดคำในบริบทไม่มีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความรู้ทางการสะกดคำโดยรวม การฝึกสะกดคำโดยแยกเดี่ยวออกมาพบด้วยว่ามีผลอย่างมีนัยสำคัญต่อความรู้ทางการสะกดคำโดยรวม ถึงแม้ผลของมันจะไม่มีนัยสำคัญทางสถิติเท่าผลของการฝึกสะกดคำในบริบท ผลของการศึกษานี้บ่งชี้ว่า การฝึกสะกดคำในบริบทการเขียนของเราเองมีผลต่อความรู้ทางการสะกดคำโดยรวมมากกว่าการฝึกสะกดคำที่แยกออกมาเดี่ยว ๆ ถึงแม้ทั้งสองกลยุทธ์นั้นจะปรับปรุงความรู้ทางการสะกดคำโดยทั่วไปให้ดีขึ้นก็ตาม (อ้างใน ธนิกา เรื่องวิเศษ, 2550 : 44)

ลอเรย์ (Lawery, 1977 : 817 - A) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ของการใช้แบบฝึกทักษะกับนักเรียนระดับ 1 ถึงระดับ 3 จำนวน 87 คน พบว่า นักเรียนที่ได้รับการฝึกโดยใช้แบบฝึกทักษะมีคะแนนทดสอบหลังเรียนการทำแบบฝึกมากกว่าคะแนนการทดสอบก่อนการทำแบบฝึก (อ้างใน ทิพย์วัลย์ รักษ์ชน, 2550 : 40)

จากการศึกษาค้นคว้างานวิจัยต่างประเทศ เรื่องการเขียน สรุป ได้ว่าการจัดการเรียนการสอนโดยใช้แบบฝึกทักษะการเขียนสะกดคำ นั้นสามารถพัฒนาทักษะการเขียนของนักเรียนให้มีทักษะในการเขียนสะกดคำ มีจินตนาการ มีความคิดสร้างสรรค์ ดีขึ้นได้ ควรจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้หลากหลาย และ กิจกรรมควรมีภาพประกอบเพื่อเป็นสิ่งเร้ากระตุ้นให้นักเรียนมีความสนใจในการทำกิจกรรมมากยิ่งขึ้น ดังนั้นแบบฝึกทักษะการเขียนจึงมีส่วนช่วยให้นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ได้

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพประกอบที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย